

Eläkebarometri 2020

Tutkimusjohtaja Sakari Nurmela

Kantar TNS Oy, Miestentie 9 C, 02100 Espoo

Eläkebarometri 2020

Sakari Nurmela
Kantar TNS Oy

1 Johdanto

Seuraavassa esitetään yhteenveto tutkimuksesta, jossa selvitettiin suomalaisten eläketurvaan ja eläkkeisiin liittämiä käsityksiä.

Erikseen kysyttiin eläketurvan tuntemisesta. Lisäksi tutkimukseen osallistuneet saivat arvioida, kuinka hyvin he tulevat toimeen omana eläkeaikanaan sekä siitä, kuinka suuren osan lakisääteiset eläkkeet muodostavat heidän eläkeajan toimeentulostaan.

Lomake sisälsi myös väittämiä eläkkeistä ja eläkejärjestelmästä sekä eläkkeisiin liittyvistä periaatteista. Oman kokonaisuutensa muodosti kysymys, jossa tarkasteltiin eräiden keinojen suosiota tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa.

Lopuksi esitettiin kysymykset koronapandemian vaikutuksista toimeentuloon sekä eläkejärjestelmään kohdistettuun luottamukseen.

Eläketurva määriteltiin haastattelun alussa seuraavasti: *”Eläketurvalla tarkoitetaan kansaneläkkeitä, takuueläkkeitä sekä ansiosidonnaisia työeläkkeitä.”*

Aineisto kerättiin tietokoneavusteisin puhelinhaastatteluin osana Kantar TNS Oy:n puhelinomnibus-tutkimusta. Haastattelujen kokonaismäärä on 1.005. Tutkimusotos muodostettiin monivaiheisella ositetulla otannalla.

Tutkimusaineisto kerättiin 4.–15.5.2020. Tutkimusta varten haastateltu joukko edustaa maamme 18 vuotta täyttänyttä väestöä (18–79-vuotiaat) pl. Ahvenanmaan maakunnassa asuvat. Tutkimustulosten virhemarginaali on noin kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Kantar TNS Oy on toteuttanut tutkimuksen Eläketurvakeskuksen toimeksiannosta.

2 Eläketurvaa koskeva informaatio

Melko harvat tuntevat eläketurvaa hyvin – monilla silti riittävästi eläkkeisiin liittyvää tietoutta

Vähemmistö tuntee omasta mielestään eläketurvaa merkittävästi. Vain 12 suomalaista sadasta kokee tietävänsä siihen liittyviä asioita hyvin, mutta joka kolmas melko hyvin. Näin voikin todeta, että 45 prosenttia suomalaisista tuntee eläketurvaa kohtalaisesti.

Harvempi, kaikkiaan 27 prosenttia, kertoi päinvastaisesta. Seitsemän prosenttia suomalaisista tuntee eläketurvaa omasta mielestään huonosti, joka viides (20 %) melko huonosti. Rungas neljännes (27 %) ajattelee, ettei omaa siitä enempää hyviä kuin huonojakaan tietoja.

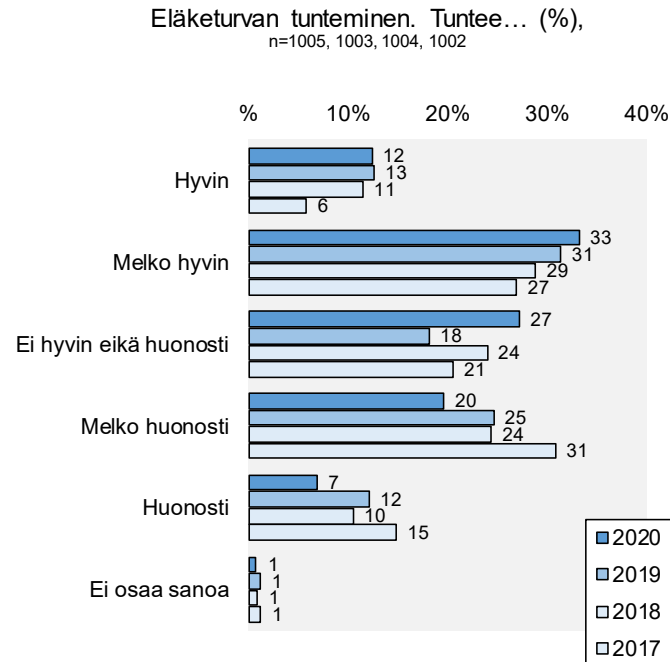
Tietämys vaikuttaa edelleen hieman kohentuneen. Hyvin tietävien määrä ei tosin ole juurikaan muuttunut, mutta aiempaa useampi kokee nyt, ettei tunne eläketurvaa sen enempää hyvin kuin huonostikaan sen sijaan, että kokisi tietonsa vajavaisiksi.

Ikä on merkittävin koettuun tietämykseen vaikuttava tekijä. 65-vuotiaiden ja iäkkäämpien enemmistö (73 %) on asiasta kohtuullisesti perillä, alle 25-vuotiaista vain 12 prosenttia.

Ammattiryhmistä (luonnollisesti) eläkeläiset ovat ne, joihin kuuluvista löytää keskimääräistä enemmän eläketurvaa tuntevia. Myös yrittäjät sekä toimihenkilöväestöön (sekä ylemmät että alemmat) lukeutuvat

kokevat olevan asiasta keskimääräistä paremmin perillä. Työntekijät ja etenkin opiskelijat ja työttömät taas ovat esimerkkejä päinvastaisesta.

Lisäksi vaikuttaa siltä, että taloudelliset resurssit indikoivat keskimääräistä laajempaa tietämystä. Silti on todettava, että tietämättömien osuus on melkein missä tahansa väestöryhmässä melko suuri.

Suurimpien puolueiden kannattajista kokoomuslaiset pitävät tietojaan keskimääräistä selvästi parempina. Vasemmistoliittolaisista ja vihreistä keskimääräistä harvempi tuntee asiaa.

3 Toimeentuloedellytykset eläkeaikana

Enemmistö arvioi toimeentulonsa eläkeaikana hyväksi tai melko hyväksi, lakisääteiset eläkkeet merkittävässä osassa

Enemmistö (62 %) arvioi tulevaisuutensa vähintään melko hyvin toimeen eläkkeellä ollessaan. 22 prosenttia uskoo tulevaisuutensa toimeen hyvin, 40 prosenttia melko hyvin.

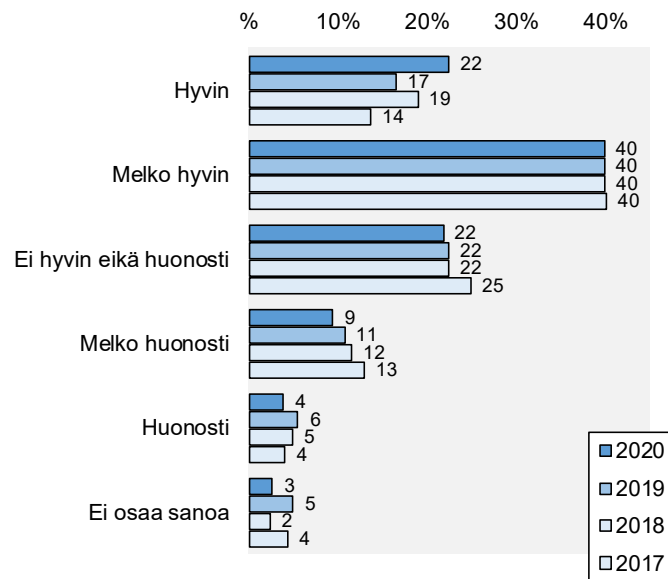
Niitä, joilla on epäilyksiä asiasta, on selvästi vähemmän. Vain neljä prosenttia pelkää heikkoa toimeentuloa omana eläkeaikanaan, kun 9 prosenttia uskoo tulevaisuutensa silloin toimeen melko huonosti. Runsas viidesosa (22 %) arvelee, ettei tule toimeen sen enempää hyvin kuin huonostikaan.

Tulos on melko samankaltainen kuin aiemmin mitatut, joskin nyt hyvään toimeentuloon uskovia löytyi hieman enemmän kuin vuosi sitten.

Suurituloisimmista talouksista löytää suhteellisesti ottaen eniten niitä, jotka arvioivat toimeentulomahdollisuutensa hyväksi. Silti melkein kaikissa tutkituissa väestöryhmissä ajatus kohtuullisesta toimeentulosta on vallitseva. Pienituloisimmistakin selvästi useampi pitää mahdollisuuksiaan hyvinä kuin heikkoina.

Eri ikäryhmistä yli 65-vuotiaat suhtautuvat toimeentulon riittävyteen kaikkein optimistisimmin. Myös alle 25-vuotiaista keskimääräistä useampi arvelee tulevaisuutensa eläkeaikana hyvin toimeen. Näiden ääripäiden väliin jäävät ikäryhmät (ja niistä varsinkin 35–49-vuotiaat) eivät ole asiasta aivan yhtä varmoja. Silti heistäkin selvästi useampi näkee tulevaisuutensa tältä osin myönteisenä kuin kielteisenä.

Kuinka hyvin arvioi tulevansa toimeen eläkeaikana
(%), n=1005, 1003, 1004, 1002

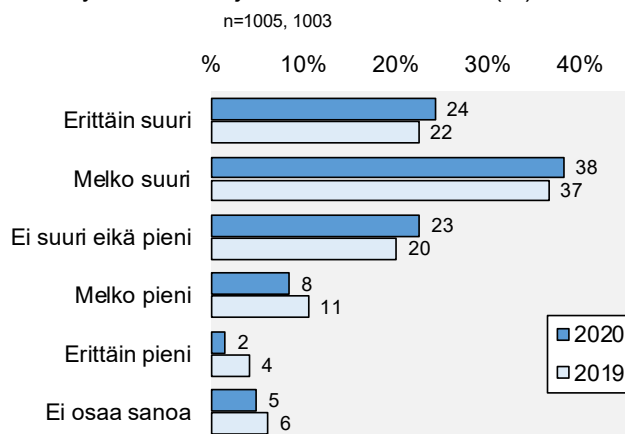

Enemmistö kokee lakisääteisten eläkkeiden muodostavan tärkeän osan eläkeajan toimeentulossa. 62 prosenttia on tätä mieltä. Joka neljännestä (24 %) mielestä merkitys on erittäin suuri, 38 prosentin arvioissa sen melko suureksi.

Vajaa neljäsosa (23 %) ei pidä lakisääteisten eläkkeiden roolia omalla kohdallaan sen enempää suurena kuin pienenäkään. Melko vähäinen niiden merkitys on kahdeksalle ja erittäin pieni kahdelle prosentille.

Asiaa kysyttiin ensimmäistä kertaa vuosi sitten toteutetussa eläkebarometrissä. Tuore tulos viittaa siihen, että lakisääteisten eläkkeiden merkitys koetaan nyt vähintään yhtä suureksi kuin aiemmin, ellei jopa hieman suuremmaksi.

Kuinka suureksi arvioi lakisääteisten eläkkeiden merkityksen eläkeajan toimeentulossa (%),
n=1005, 1003

Keskimääräistä selvästi useampi 50–64-vuotias pitää lakisääteisten eläkkeiden olevan merkittävässä osassa oman eläkeikansa toimeentulossa. Eläkeläiset itse, työttömät, korkeasti koulutetut, alemmat ja ylemmät toimihenkilöt sekä keski- ja hyvätuloisten talouksien jäsenet voi mainita samasta syystä.

4 Eläkkeisiin liittyvät mielipiteet

Enemmistö uskoo, että eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa, luottamus eläkejärjestelmää kohtaan vahvistunut

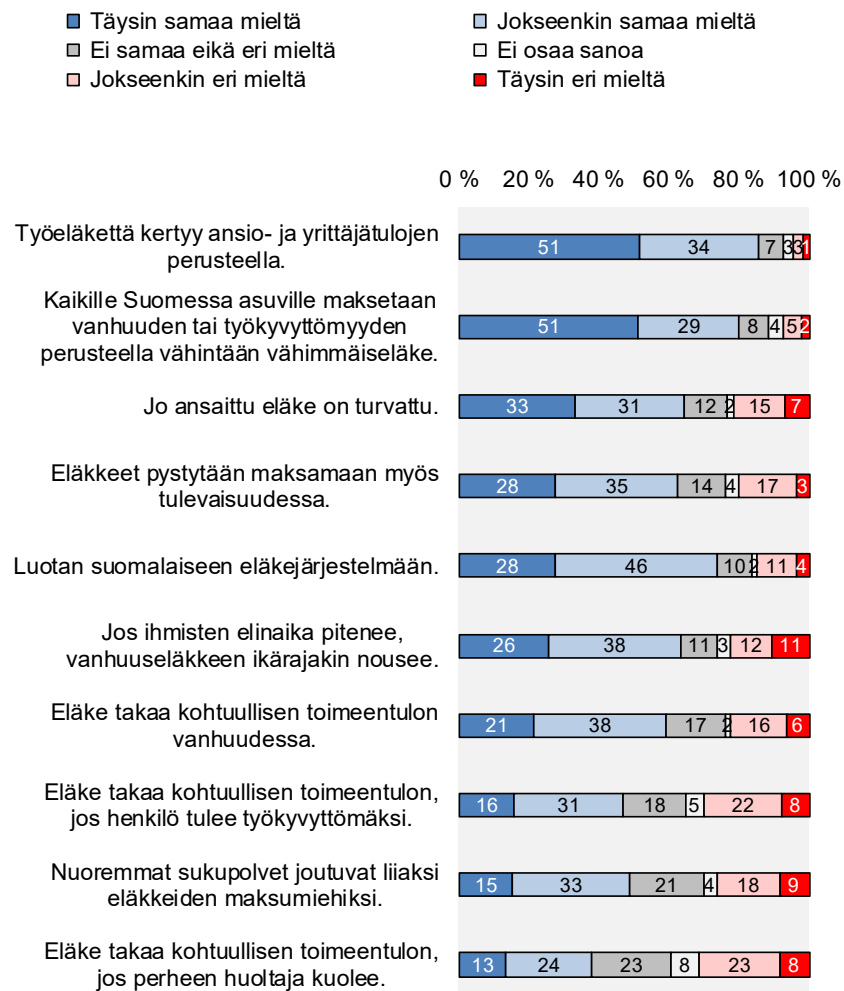
Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä tutkittiin kysymyksellä, jossa vastaajia pyydettiin ottamaan kantaa kymmeneen aihetta sivuvaan väittämään.

Suurin yksimielisyys syntyi väitteen ”*työeläkettä kertyy ansio- ja yrittäjätulojen perusteella*” kanssa. Enemmistö eli 51 prosenttia oli tämän kanssa täysin ja kolmannes (34 %) jossain määrin samaa mieltä.

Valtaenemmistö uskoo myös, että ”*kaikille Suomessa asuville maksetaan vanhuuden tai työkyvyttömyyden perusteella vähintään vähimmäiseläke*”. 51 prosenttia kertoi olevansa täysin ja 29 prosenttia jossain määrin tätä mieltä.

Useat ovat vakuuttuneita siitäkin, että ”*jo ansaittu eläke on turvattu*”. Myös usko siihen, että eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa, on varsin vahva.

Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä (%), n=1005

Enemmistö näkeekin syytä luottaa suomalaiseen eläkejärjestelmään. 28 prosenttia sanoi olevansa täysin tätä mieltä, 46 prosentin valittua vaihtoehdon jossain määrin samaa mieltä. Kolme neljästä (74 %) osoitti siten enemmän tai vähemmän suoraan luottamusta eläkejärjestelmää kohtaan.

Enemmistön mielestä vanhuuseläkkeen ikärajin nousee, jos ihmisten elinaika pitenee. 64 prosenttia arvelee tämän olevan ainakin jossain määrin totta.

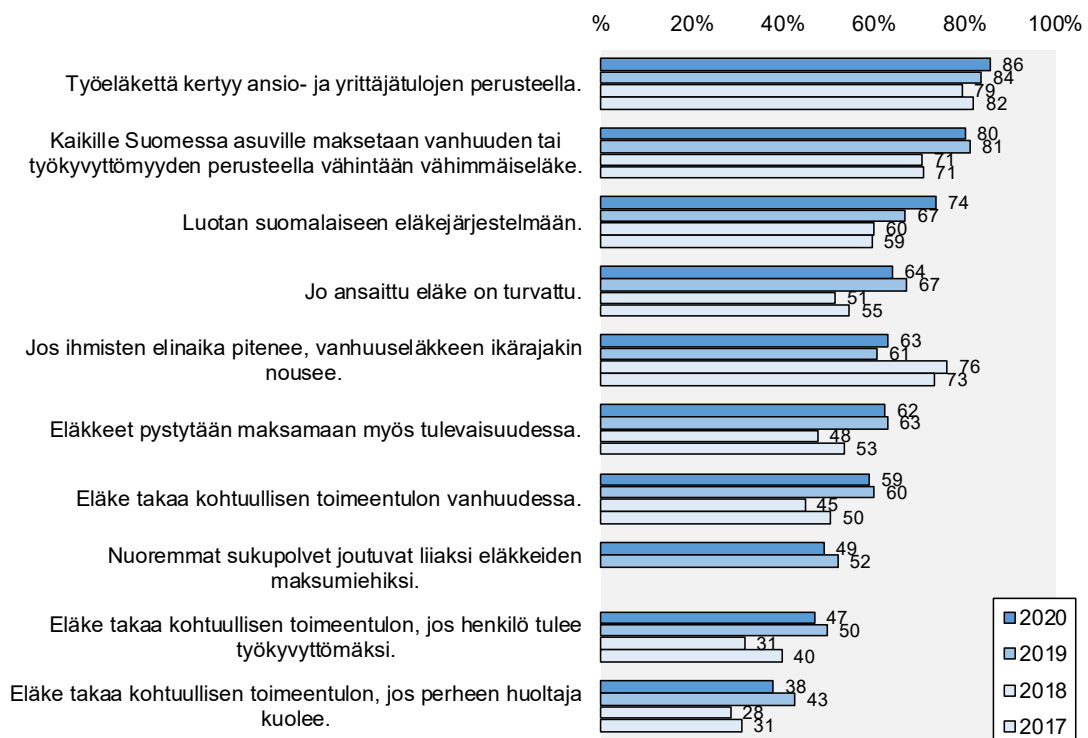
Jonkin verran epäilyjä kohdistuu eläkkeen riittävyteen. Mielenpiteet jakaantuvat, kun pohditaan, takaako eläke kohtuullisen toimeentulon ”vanhuudessa”, silloin kun ”henkilö tulee työkyvyttömäksi” tai jos ”perheen huoltaja kuolee”.

Melko moni oli lisäksi sitä mieltä, että ”nuoremmat sukupolvet joutuvat liiaksi eläkkeiden maksumiehiksi”. Niukka vähemmistö allekirjoittaa tämän. Tosin vain 15 prosenttia on siitä täysin varma.

Eläkkeitä koskevat käsitykset eivät ole juurikaan muuttuneet vuoden takaisesta. Oikeastaan vain kahdesti muutos on mainittava.

Aiempaa useampi luottaa tällä hetkellä suomalaiseen eläkejärjestelmään. Siihen luottavien määrä on kasvanut 67:stä 74 prosenttiin. Vastaavasti niitä, jotka uskovat eläkkeen takaavan kohtuullisen toimeentulon, jos perheen huoltaja kuolee, on nyt hieman vähemmän (43 % --> 38 %) kuin keväällä 2019.

Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä: täysin + jokseenkin samaa mieltä -osuudet (%),
n=1005, 1003, 1004, 1002

Joukon vanhimpien luotto maamme eläkejärjestelmään on selvästi vahvempaa kuin keski-ikäisten. Eläkeikäisistä (65+) yhdeksän kymmenestä sanoo luottavansa siihen.

Eläkeläisillä on myönteisempi näkemys järjestelmästä kuin muihin ammattiryhmiin kuuluvilla. Myös keskimääräistä useampi ylempi ja alempi toimihenkilö kertoi luottavansa siihen. Yrittäjät ja työntekijät erottuvat keskimääräistä kriittisemmän suhtautumisensa vuoksi.

Muihin väittämiin liittyvät väestöryhmäkohtaiset näkemyserot käyvät ilmi liitteenä olevista graafisista esityksistä. Yhteenvedon omaisesti niistä voi kuitenkin mainita seuraavan.

Reaktiot väittämään ”luotan suomalaisen eläkejärjestelmään” ovat positiiviset käytännössä kaikissa tutkituissa väestöryhmissä.

Täysin samaa mieltä olevia löytää kuitenkin keskimääräistä enemmän iäkkäiden, eläkeläisten, vähiten koulutettujen ja pääkaupunkiseudun ulkopuolella asuvien parista.

Kaikkein vanhimilla ja nuorimmilla on selvästi voimakkaampi luottamus kuin keski-ikäisillä siihen, että eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa. Vähäisemmän muodollisen koulutuksen saaneiden odotukset ovat myös keskimääräistä positiivisemmat. Miehistä hieman useampi kuin naisista luottaa siihen, että rahat riittävät eläkkeiden maksamiseen myös jatkossa.

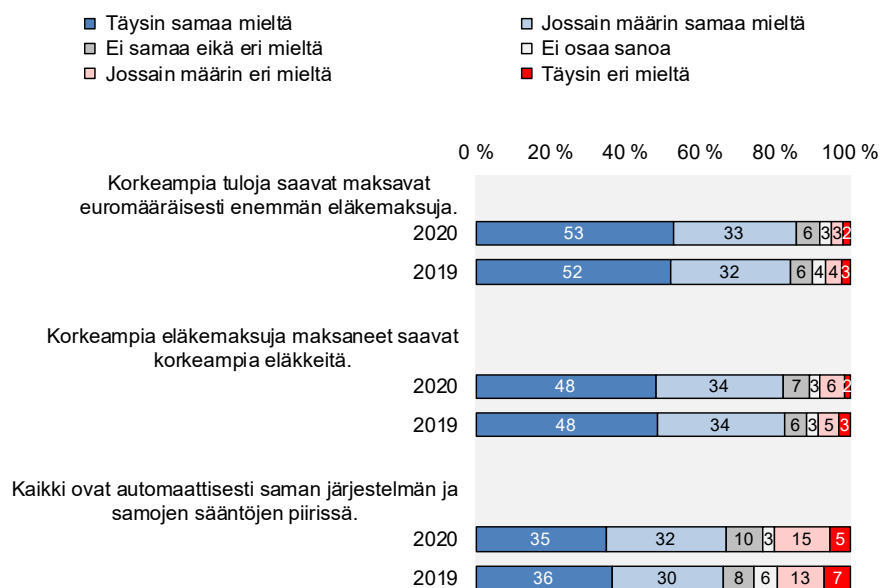
Huoli siitä, että ”*nuoremmat sukupolvet joutuvat liiaksi eläkkeiden maksumiehiksi*” painaa erityisesti 25-34-vuotiaita. Myös keskimääräistä useampi toimihenkilö ja perusasteen koulutettu on tätä mieltä.

5 Eläkkeisiin liittyviä periaatteellisia käsityksiä

Enemmistö kannattaa sitä, että kaikki ovat automaattisesti samojen sääntöjen piirissä

Eläkkeitä periaatteellisemmalta pohjalta tarkastellut kysymys koostui kolmesta väittämästä. Vastajilta kysyttiin, kuinka kannatettavina he pitivät väittämien periaatteita. Enemmistö (53 %) oli täysin sitä mieltä, että ”*korkeampia tuloja saavat maksavat euromääräisesti enemmän eläkemaksuja*”. Kun tähän yhdistää jossain määrin samaa mieltä olleet 33 prosenttia, päästään 86 prosenttiin.

Pitääkö seuraavaa periaatetta kannatettavana (%), n=1005, 1003

Melkein yhtä moni (82 %) pitää kannatettavana myös, että ”*korkeampia eläkemaksuja maksaneet saavat korkeampia eläkkeitä*”. 48 prosenttia on tämän kanssa täysin ja 34 prosenttia jossain määrin samaa mieltä.

Enemmistön mielestä on kannatettavaa, että Suomessa ”*kaikki ovat automaattisesti saman järjestelmän ja samojen sääntöjen piirissä*”. Tämä on kahden kolmasosan näkemys. Kaikkiaan 35 prosenttia on täysin tätä mieltä.

Väittämässä mainittu on erityisesti vasemmistoliiton kannattajien omaksuma näkemys. Miehistä hieman useampi kuin naisista on tätä mieltä, ylemmistä toimihenkilöistä ja yrittäjistä jonkin verran suurempi osa kuin muista ammattiryhmistä.

Eniten ansaitsevat ja koulutetut pitävät keskimääräistä useammin kannatettavana sitä, että enemmän ansaitsevat maksavat enemmän eläkemaksuja, eniten ansaitsevat siitä, että korkeampia eläkemaksuja maksaneet saavat korkeampia eläkkeitä.

Keskimääräistä useampi ylempi toimihenkilö, yrittäjä, kokoomuslainen, keskustalainen ja perussuomalainen oli samaa mieltä jälkimmäisen väittämän kanssa. Ensin mainitun kanssa samaa mieltä olivat varsinkin yli 50-vuotiaat sekä maaseutumaisissa kunnissa asuvat.

Eläkkeisiin liittyvissä periaatteellisissa käsityksissä ei ole tapahtunut muutosta kuluneen vuoden aikana.

6 Eräiden toimenpiteiden suosio tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa

Eläkkeiden pienentäminen tyrmätään, työeläkemaksujen tai eläkeiän nosto hyväksytään enintään varauksin

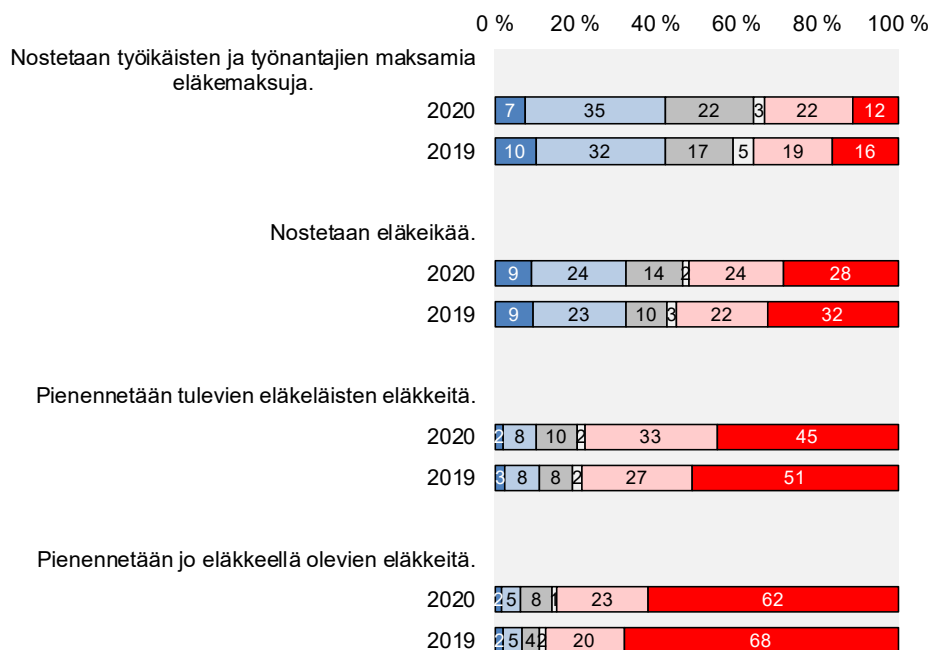
Eläkkeitä koskeva tarkastelu täydentyy kysymyksellä, jossa tarkasteltiin, pidetäänkö neljää toimenpidettä kannatettavina siinä tapauksessa, että maamme eläkejärjestelmää pitäisi muuttaa rahoituksen takia.

Yksikään ehdotus ei kerännyt enemmistön suosiota. Hyväksytyimpänä kuitenkin pidettiin työkäisten ja työnantajien maksamisen eläkemaksujen nostamista. 42 prosenttia otti kantaan tämän ajatuksen puolesta, joskin vain 7 prosenttia asettui varauksitta sen taakse.

Eläkeiän nostaminen oli toinen edes jonkin verran kannatusta kerännyt tapa. Sen hyväksyisi joka kolmas (33 %). Tämäkin ajatuksen taakse asettui varauksitta noin kymmenesosa (9 %).

Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa (%), n=1005, 1003

Täysin samaa mieltä Jokseenkin samaa mieltä Ei samaa eikä eri mieltä
 Ei osaa sanoa Jokseenkin eri mieltä Täysin eri mieltä

Maksujen ja eläkeiän nostaminen saivat selvästi suuremman suosion kuin eläkkeiden pienentäminen. Se ei tule valtaenemmistön mielestä kyseeseen, olipa kyse tällä hetkellä eläkkeellä olevien tai tulevien eläkeläisten saamista summista.

62 prosenttia on ehdottomasti sitä vastaan, että jo eläkkeellä olevien saamia summia pienennettäisiin. Melkein joka toinen (45 %) suhtautuu yhtä tiukasti tuleville eläkeläisille maksettaviin rahoihin kohdistuviin supistuksiin.

Yhteenvedon liitteenä olevista graafisista esityksistä käy ilmi eri väestöryhmien reaktiot kuhunkin toimenpide-ehdotukseen.

Nykyisten eläkkeiden pienentäminen saa täystuomion kaikilta väestöryhmiltä, mutta eläkkeellä olevat ja kohta eläkkeelle jäävät sekä työttömät ja vähemmän koulutetut ovat näkemyksissään vielä keskimääräistä jyrkempiä.

Samat väestöryhmät erottuvat silloinkin, kun puhe on tulevien eläkeläisten eläkkeiden pienentämisestä. Tässä he saavat tukea etenkin työntekijöiltä sekä 20-50 000 euroa vuodessa ansaitsevilta.

Eläkeiän nostaminen sopisi monelle ylemmälle toimihenkilölle ja johtajalle, korkeasti koulutetulle ja hyvätuloiselle. Saman voi todeta pääkaupunkiseudulla asuvista sekä kokoomusta kannattavista.

Miehistä suurempi osa kuin naisista pitää eläkeiän nostamista suotavana ratkaisuna. Eri ikäisistä eläkeikäiset suhtautuvat asiaan keskimääräistä suopeammin.

35-64-vuotiaat, perus- tai ammatillisen koulutuksen saaneet sekä perussuomalaisten, SDP:n ja vasemmistoliiton kannattajat ovat esimerkkejä niistä ryhmistä, jotka eivät pidä eläkeiän nostamista hyvänä ajatuksena.

Eläkemaksujen nostaminen herättää närää yrittäjissä. Heidän enemmistönsä (56 %) on ajatusta vastaan. Sosialidemokraatit taas suhtautuvat ajatukseen suhteellisen myönteisesti. Heidän enemmistönsä (54 %) otti kantaa sen puolesta.

Koulutus jakaa tässä käsityksiä. Vähiten muodollista koulutusta saaneista moni vastustaa työeläkemaksujen nostamista, kun enemmän koulutetut pitävät sitä varsin usein ainakin jossain määrin kannattavana ideana.

7 Koronaviruspandemian koetut vaikutukset

Pandemia ei ole vaikuttanut enemmistön käsityksiin eläkejärjestelmästä

Kyselyajankohtana vallinneen koronaviruspandemian vaikutuksia kysyttiin kahdesta asiasta. Ensin tiedusteltiin, minkälaiset ovat sen yleiseen taloustilanteeseen kohdistamien haasteiden vaikutuksen eläkejärjestelmään kohdistettuun luottamukseen. Lisäksi kysyttiin onko pandemialla ollut vaikutusta oman toimeentulon heikkenemiseen liittyvään huoleen.

Valtaenemmistön (69 %) luottamukseen koronaviruksen aiheuttamilla asioilla ei ole ollut vaikutusta. Silti voi todeta, että niitä joiden luottamusta ne ovat nakertaneet (26 %), on yli kymmenen kertaa enemmän kuin sellaisia, joiden luottamus on lisääntynyt (2 %).

Keskimääräistä useampi 34-64-vuotias kertoi heikentyneestä luottamuksesta. Saman voi todeta taaajaan asutuissa kunnissa asuvista sekä perussuomalaisten ja vihreiden kannattajista.

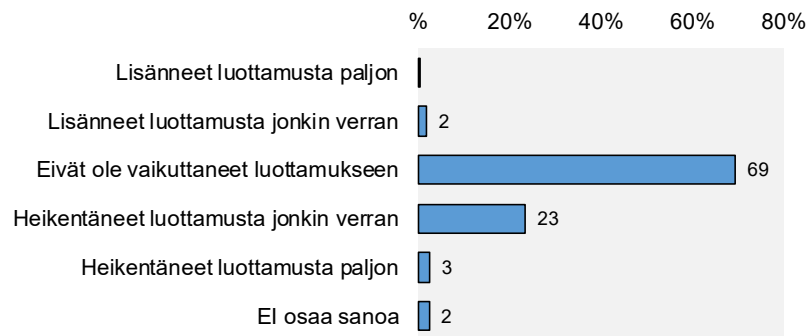
Kaikkiin tutkittuihin väestöryhmiin kuuluvien enemmistöt kuitenkin kertoivat, ettei tapahtunut ole vaikuttanut heidän käsityksiinsä eläkejärjestelmästä.

Suhteellisen harva kokee huolta siitä, että koronaviruksen vuoksi joutuisi kärsimään merkittävästä toimeentulon heikkenemisestä.

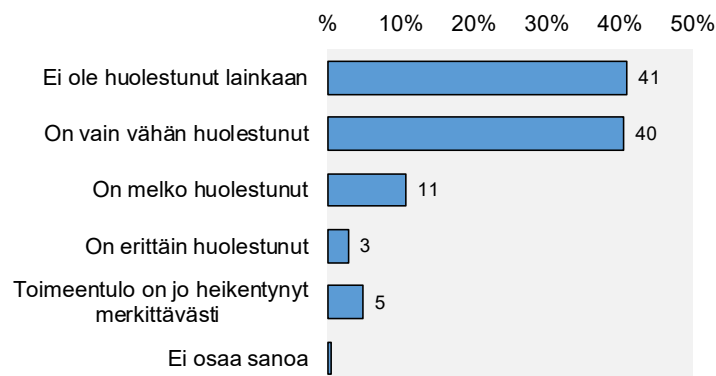
Kolme prosenttia on asiasta erittäin ja 11 prosenttia melko huolestunut. Viisi prosenttia kertoi, että haastatteluaikankohtaan mennessä oli kokenut merkittävän toimeentulon heikkenemisen.

Neljä suomalaista viidestä ei koe asiasta kovin suurta huolta. 41 prosenttia ei ole lainkaan huolestunut, 40 prosenttia ainoastaan vähän.

Koronaviruspandemian vuoksi yleiseen taloustilanteeseen kohdistuneiden haasteiden vaikutus eläkejärjestelmään kohdistettuun luottamukseen (%), n=1005

Missä määrin koronavirusepidemiassa huolestuttaa se, että toimeentulo heikkenee merkittävästi (%), n=1005

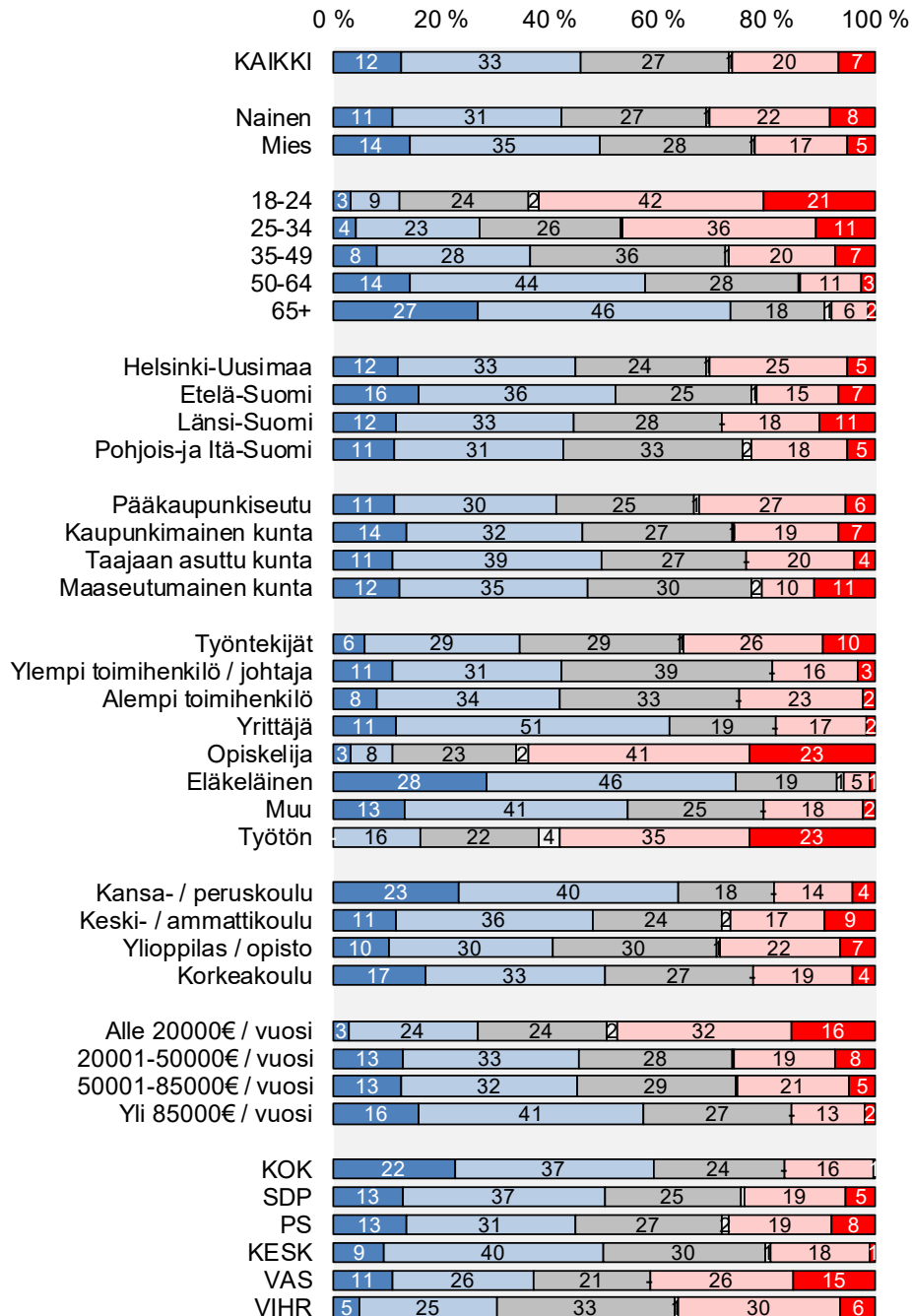
Eniten tilanne on vaikuttanut työttömiin ja yrittäjiin. Heistä keskimääräistä useampi kertoi toimeentulonsa jo heikentyneen merkittävästi koronapandemian takia.

Eläkeläiset ja eläkeikäiset erottuvat joukosta siksi, että heillä on keskimääräistä selvästi vähemmän syytä olla asiasta huolissaan.

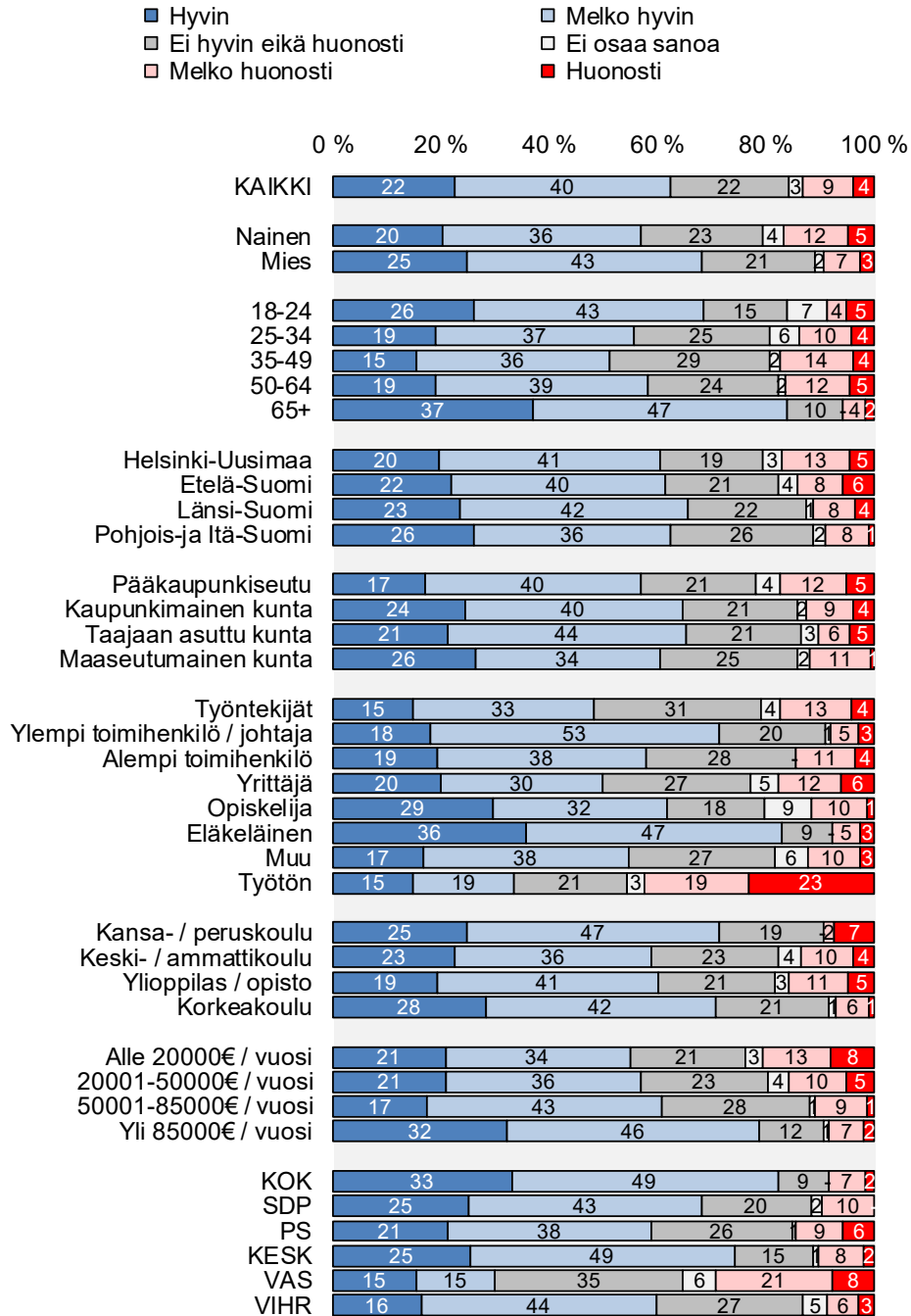
LIITEKUVAT

Eläketurvan tunteminen. Tuntee...(%), n=1005

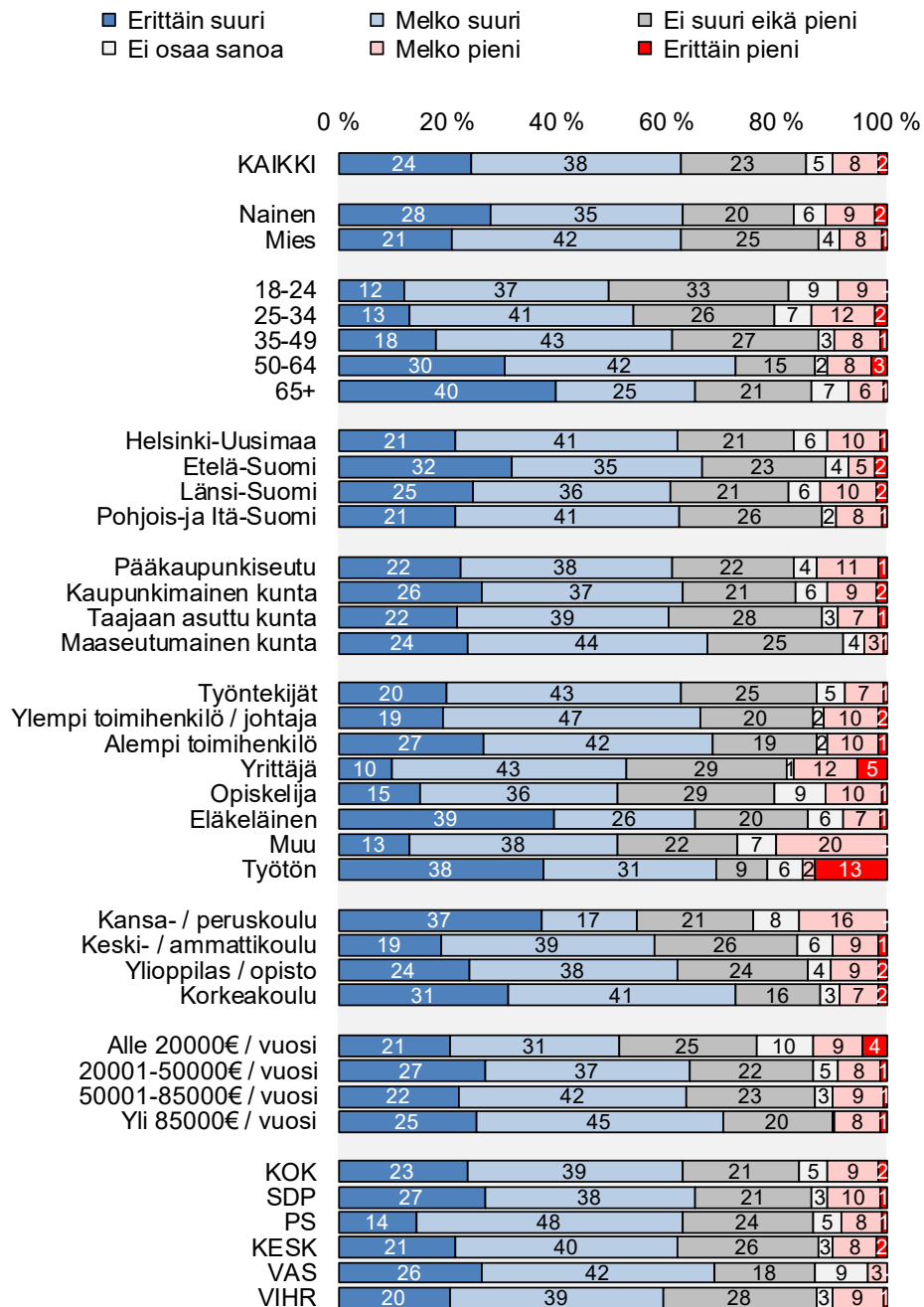
■ Hyvin
 ■ Ei hyvin eikä huonosti
 ■ Melko huonosti
 ■ Melko hyvin
 ■ Ei osaa sanoa
 ■ Huonosti

Kuinka hyvin arvioi tulevansa toimeen eläkeaikana (%), n=1005

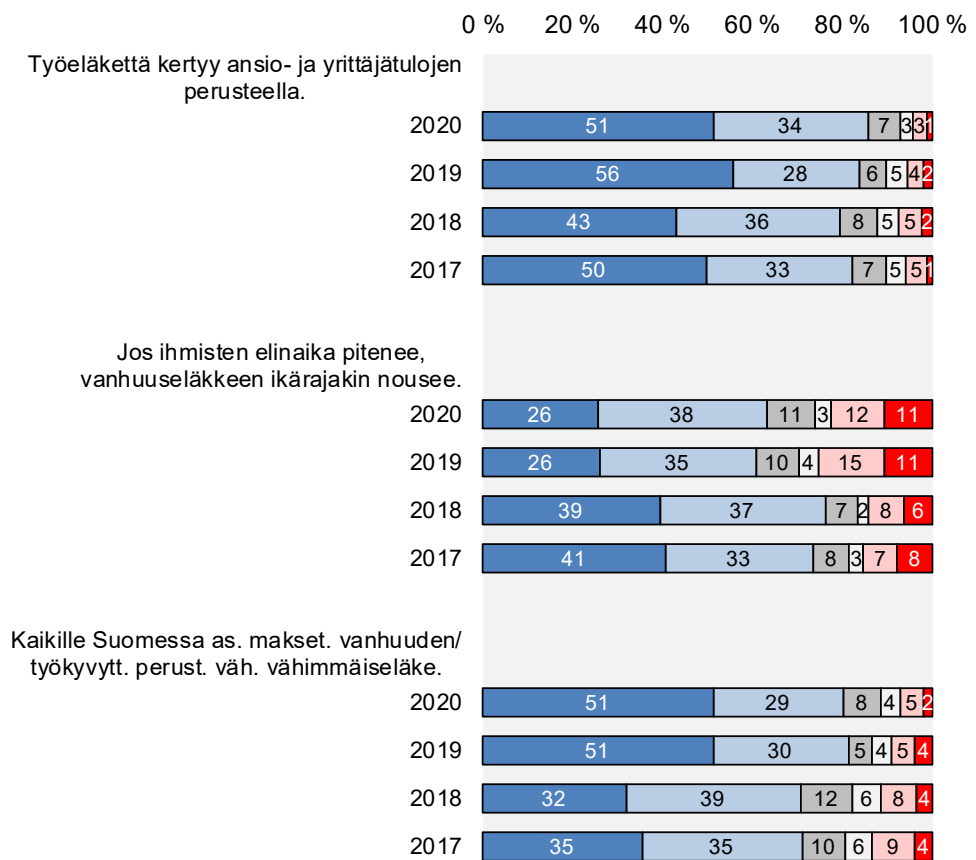

Kuinka suureksi arvioi lakisääteisten eläkkeiden merkityksen
eläkeajan toimeentulossa (%) , n=1005

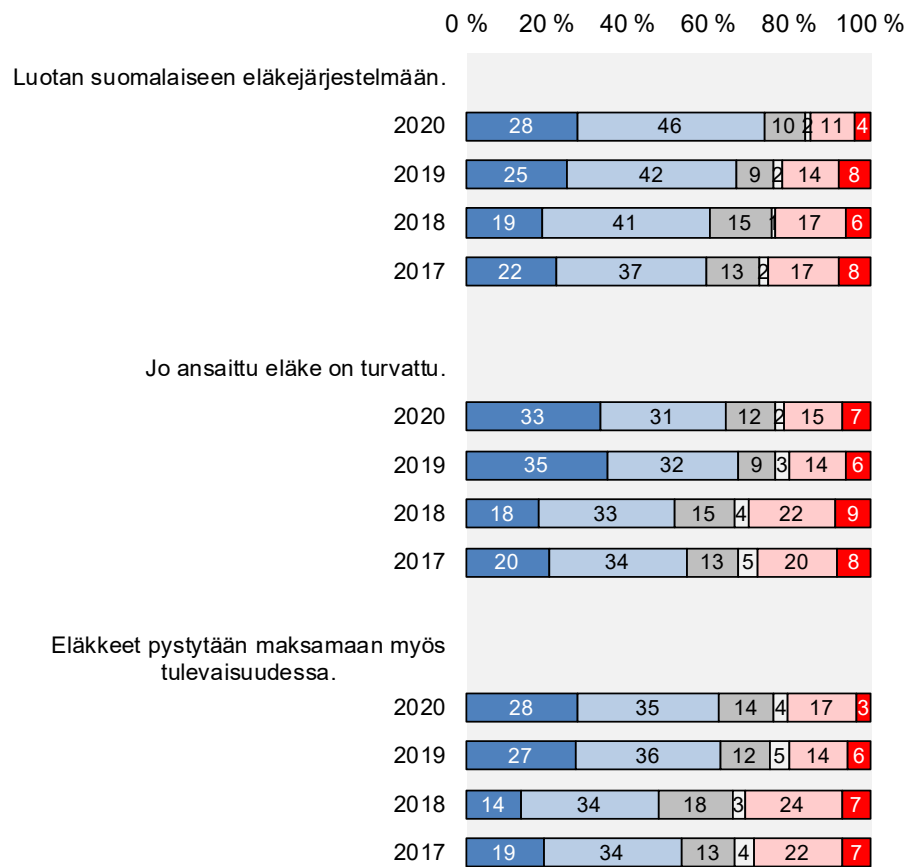
Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä (%), n=1005, 1003, 1004, 1002

- Täysin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Ei osaa sanoa
- Täysin eri mieltä

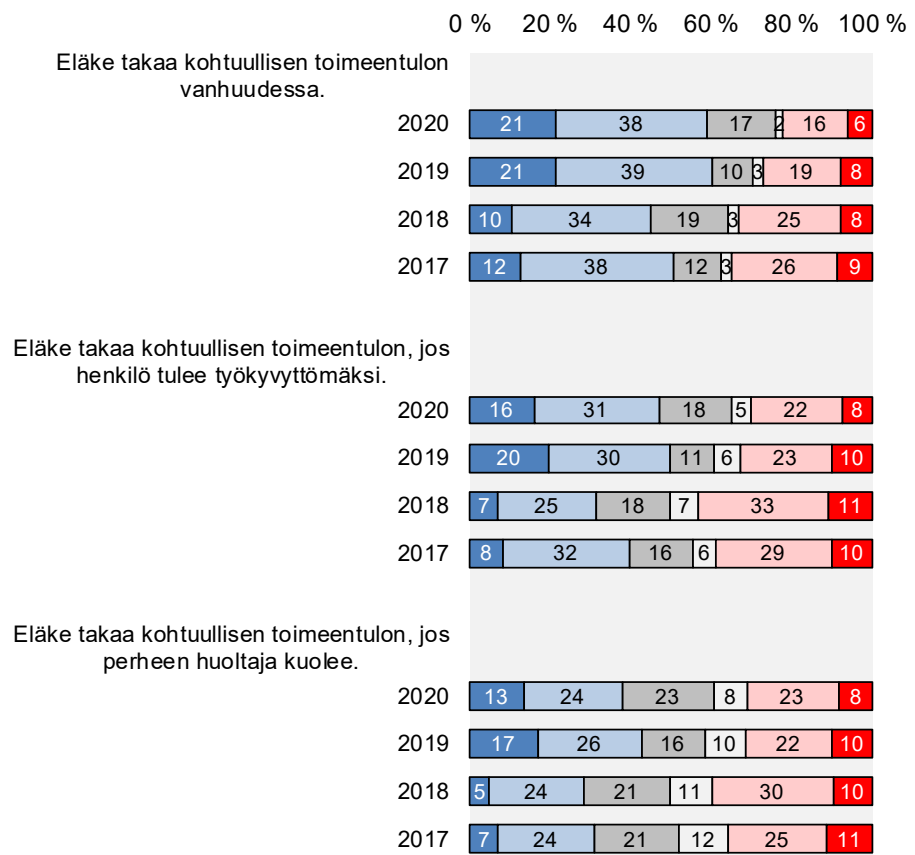
Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä (%), n=1005, 1003, 1004, 1002

- Täysin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Ei osaa sanoa
- Täysin eri mieltä

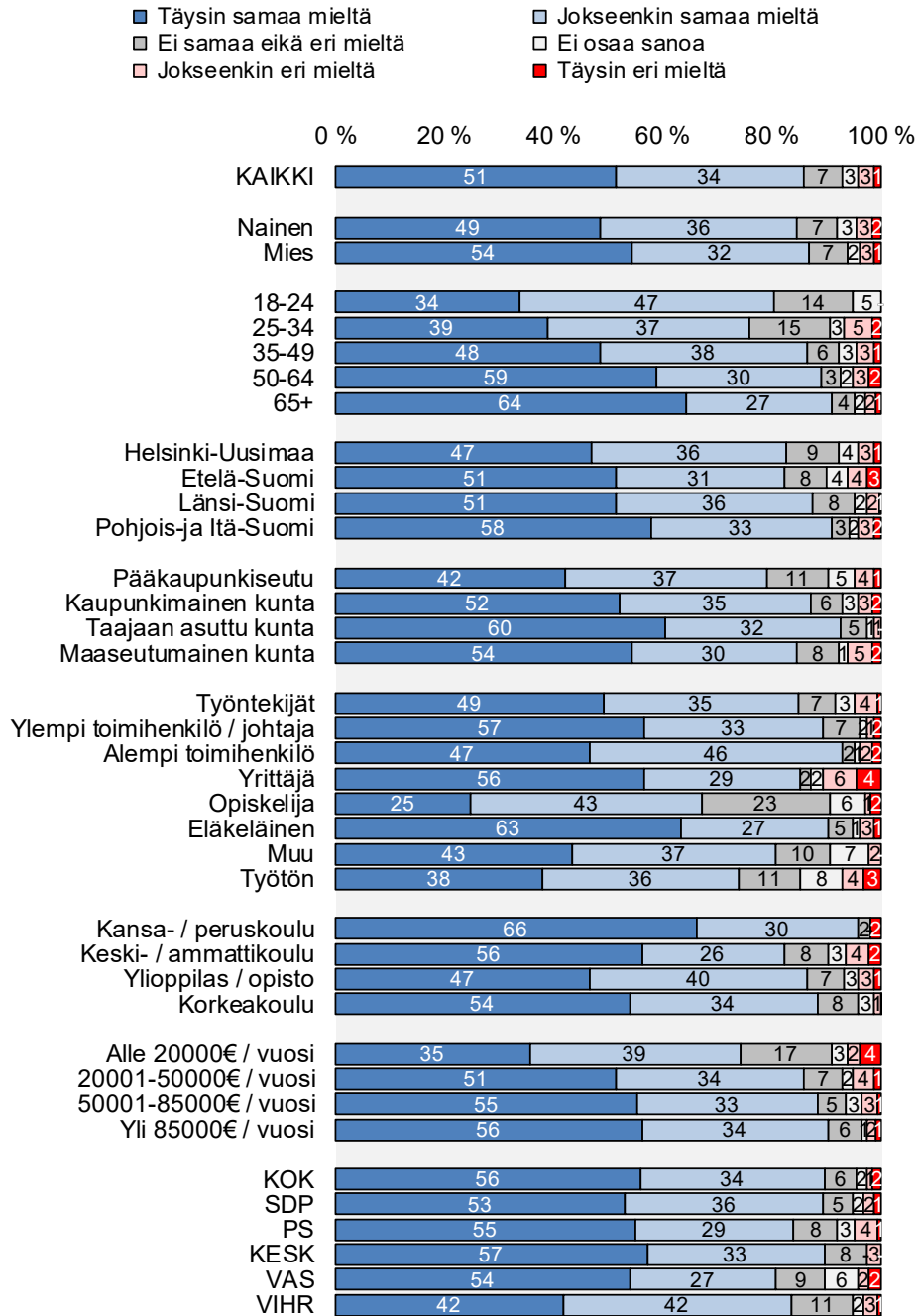

Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä (%), n=1005, 1003, 1004, 1002

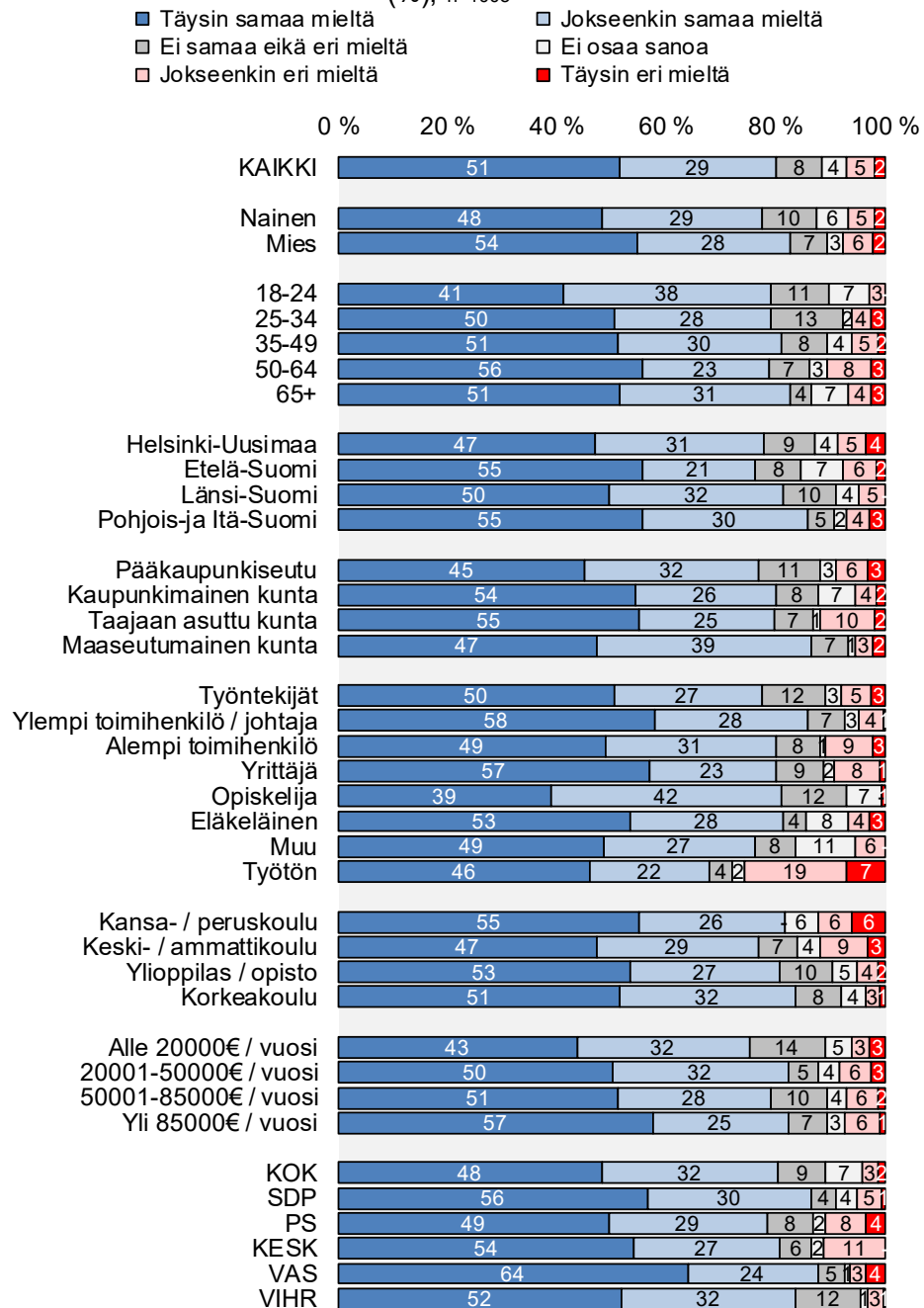
- Täysin samaa mieltä
 ■ Ei samaa eikä eri mieltä
 ■ Jokseenkin eri mieltä
 ■ Jokseenkin samaa mieltä
 ■ Ei osaa sanoa
 ■ Täysin eri mieltä

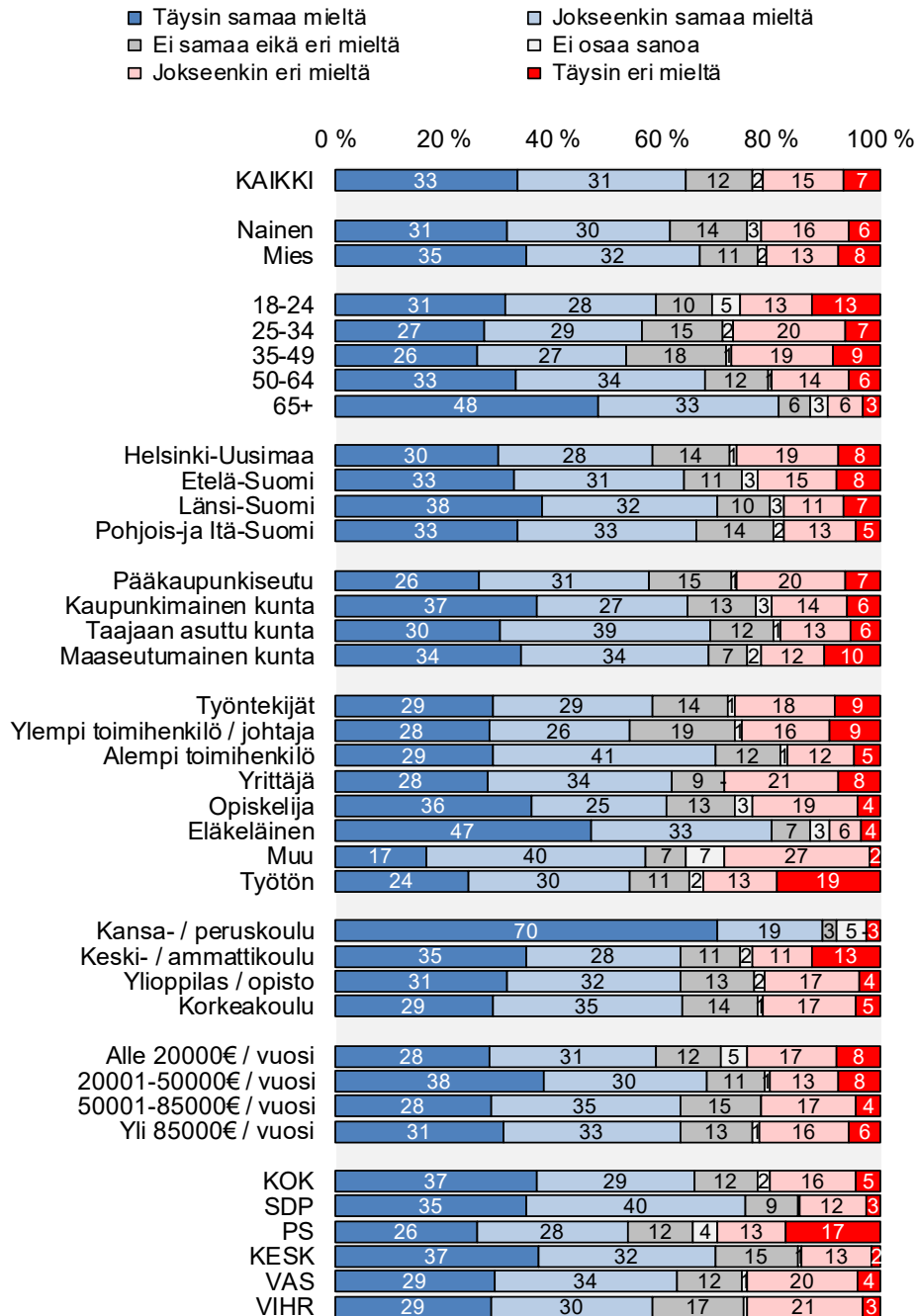
"Työeläkettä kertyy ansio- ja yrittäjätulojen perusteella" (%),
n=1005

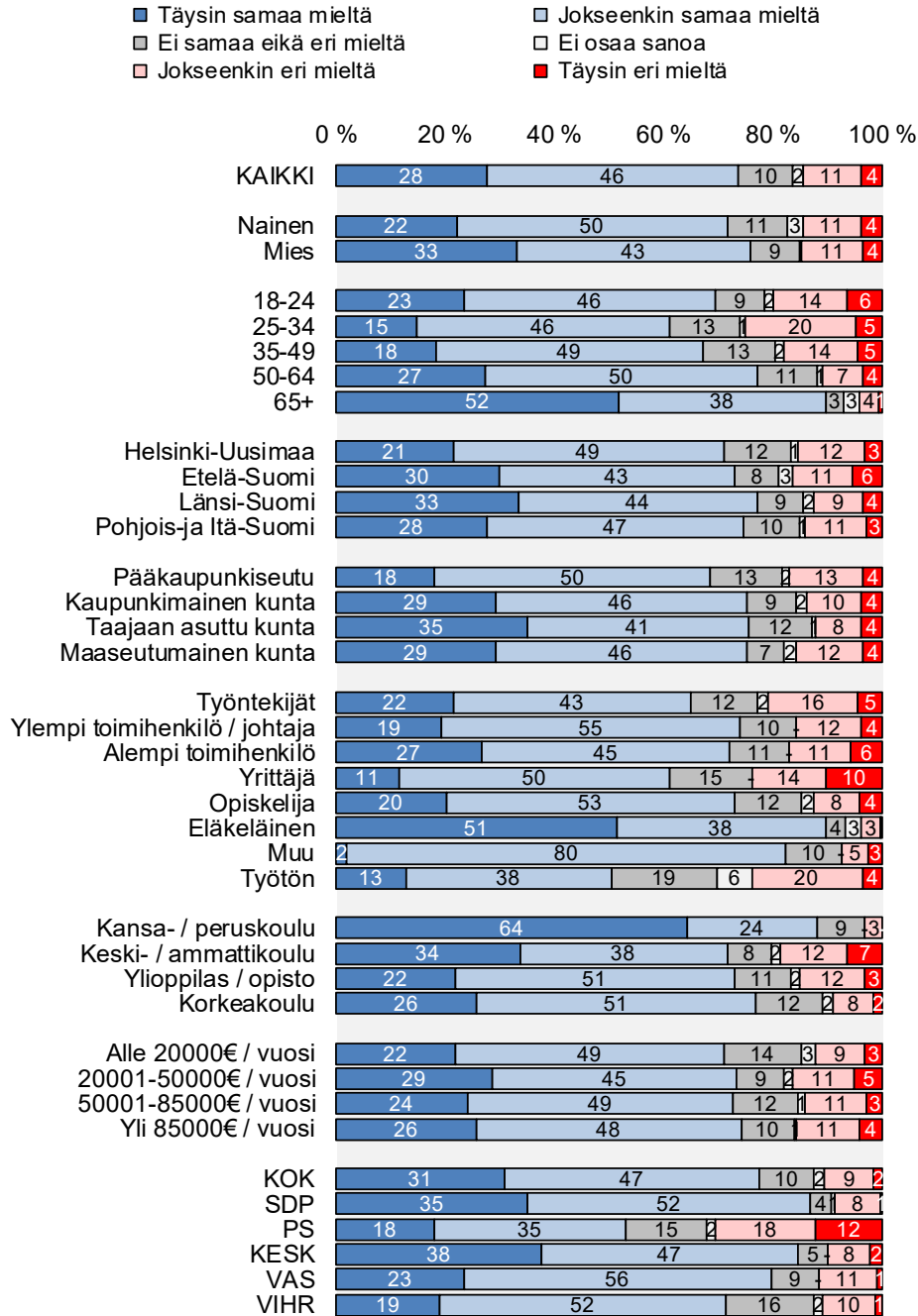
"Kaikille Suomessa asuville maksetaan vanhuuden tai
työkyvyttömyyden perusteella vähintään vähimmäiseläke"
(%), n=1005

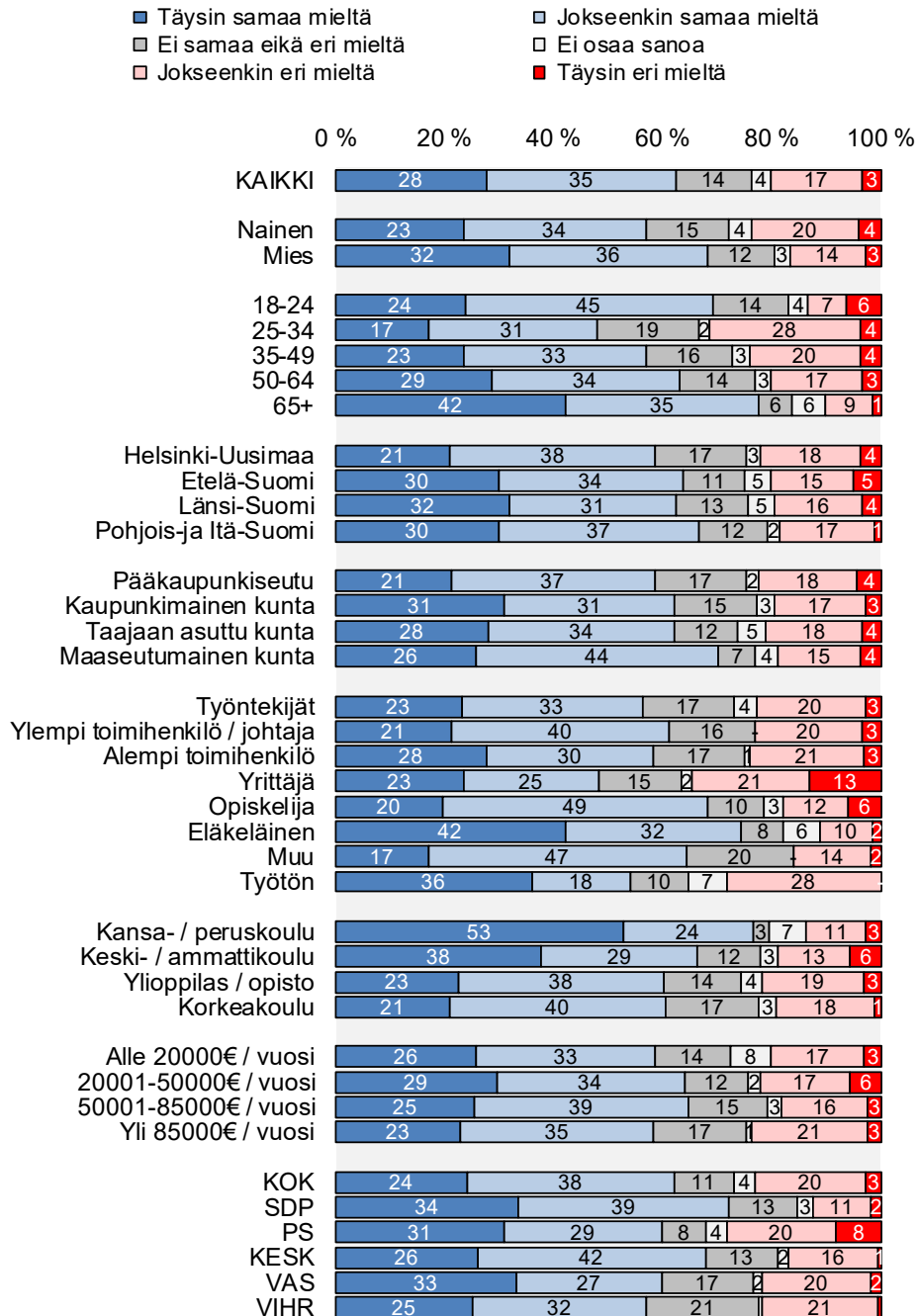
"Jo ansaittu eläke on turvattu" (%), n=1005

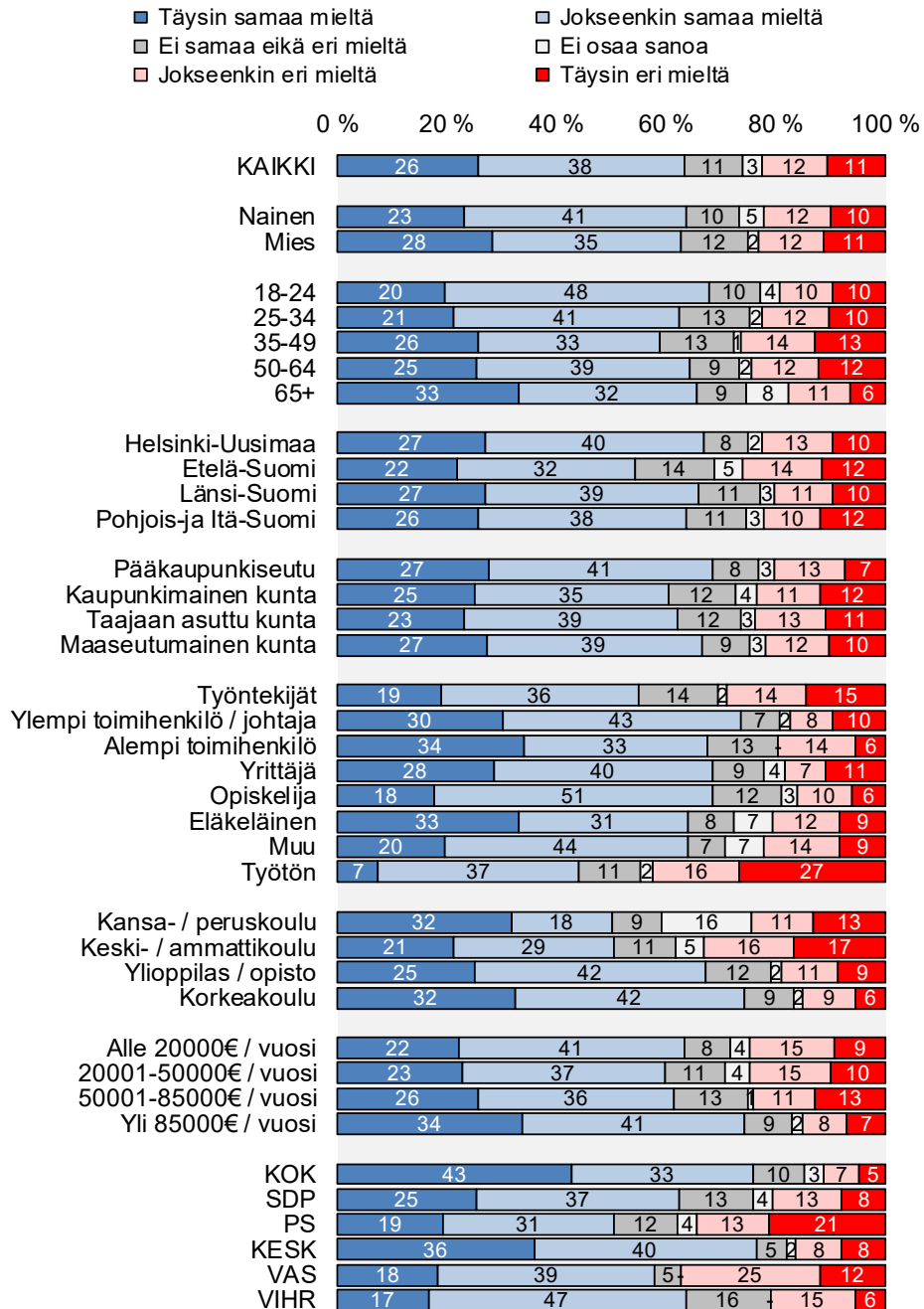
"Luotan suomalaisen eläkejärjestelmään" (%), n=1005

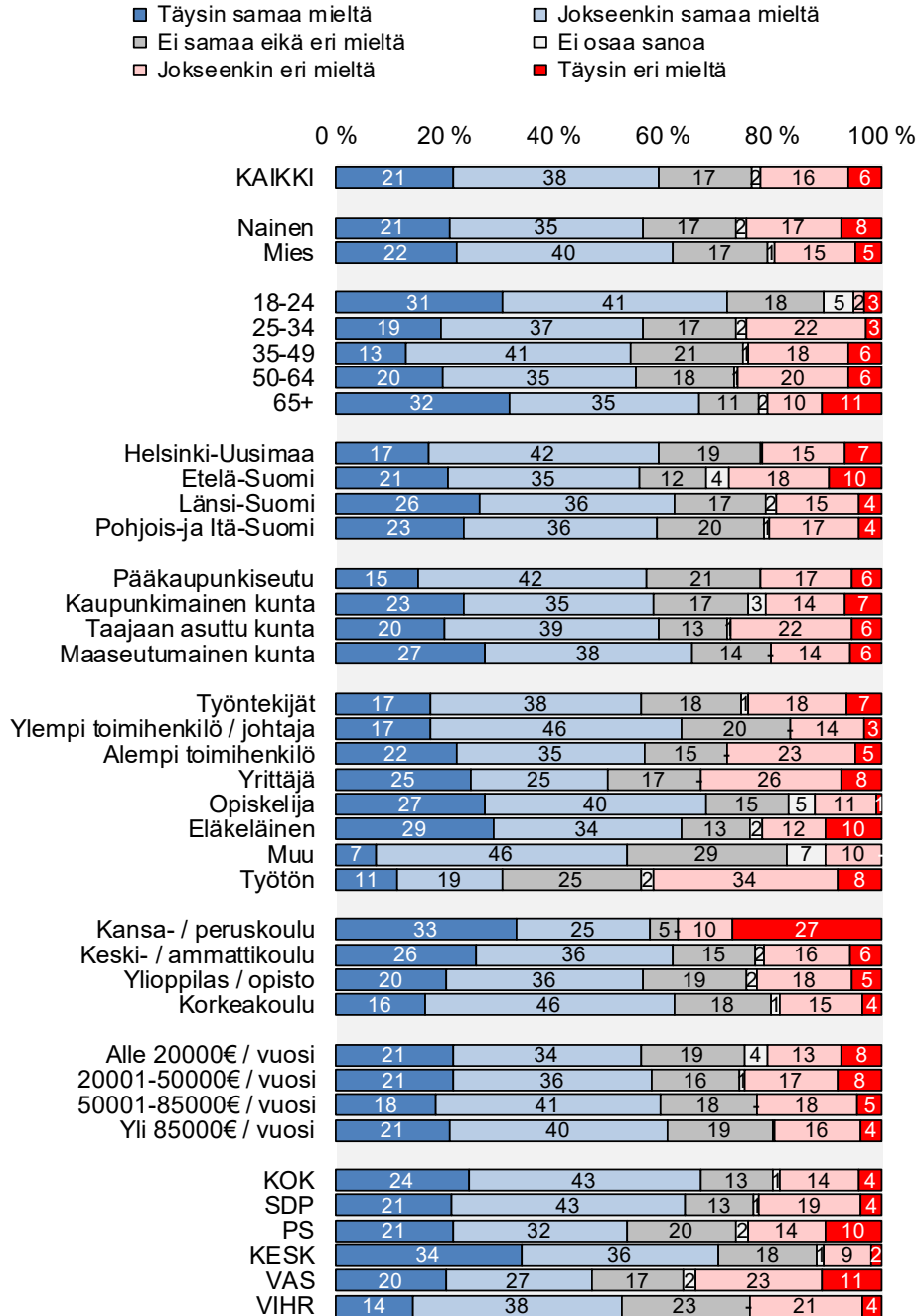
"Eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa" (%),
n=1005

"Jos ihmisten elinaika pitenee, vanhuuseläkkeen ikärajin nousee" (%), n=1005

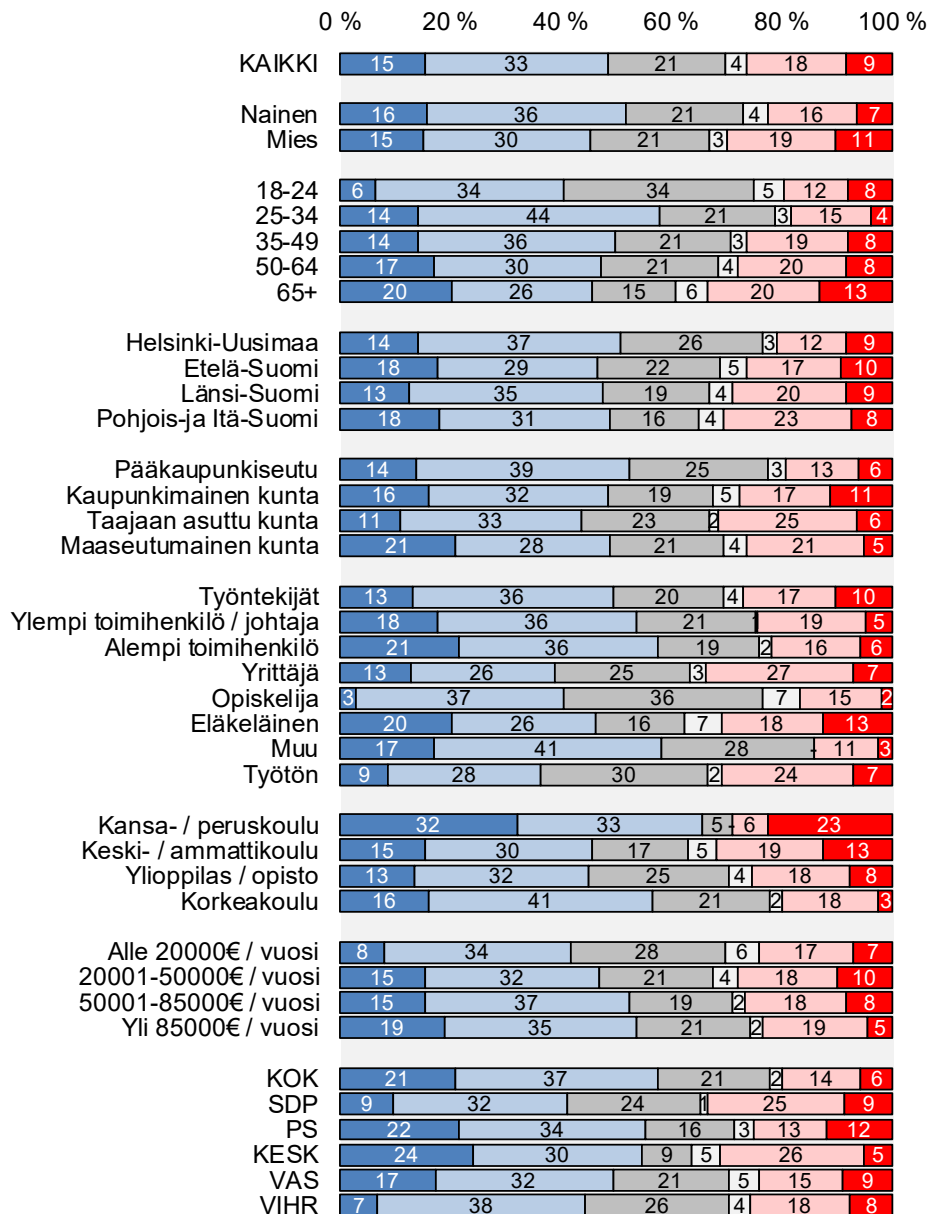

"Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon vanhuudessa" (%),
n=1005

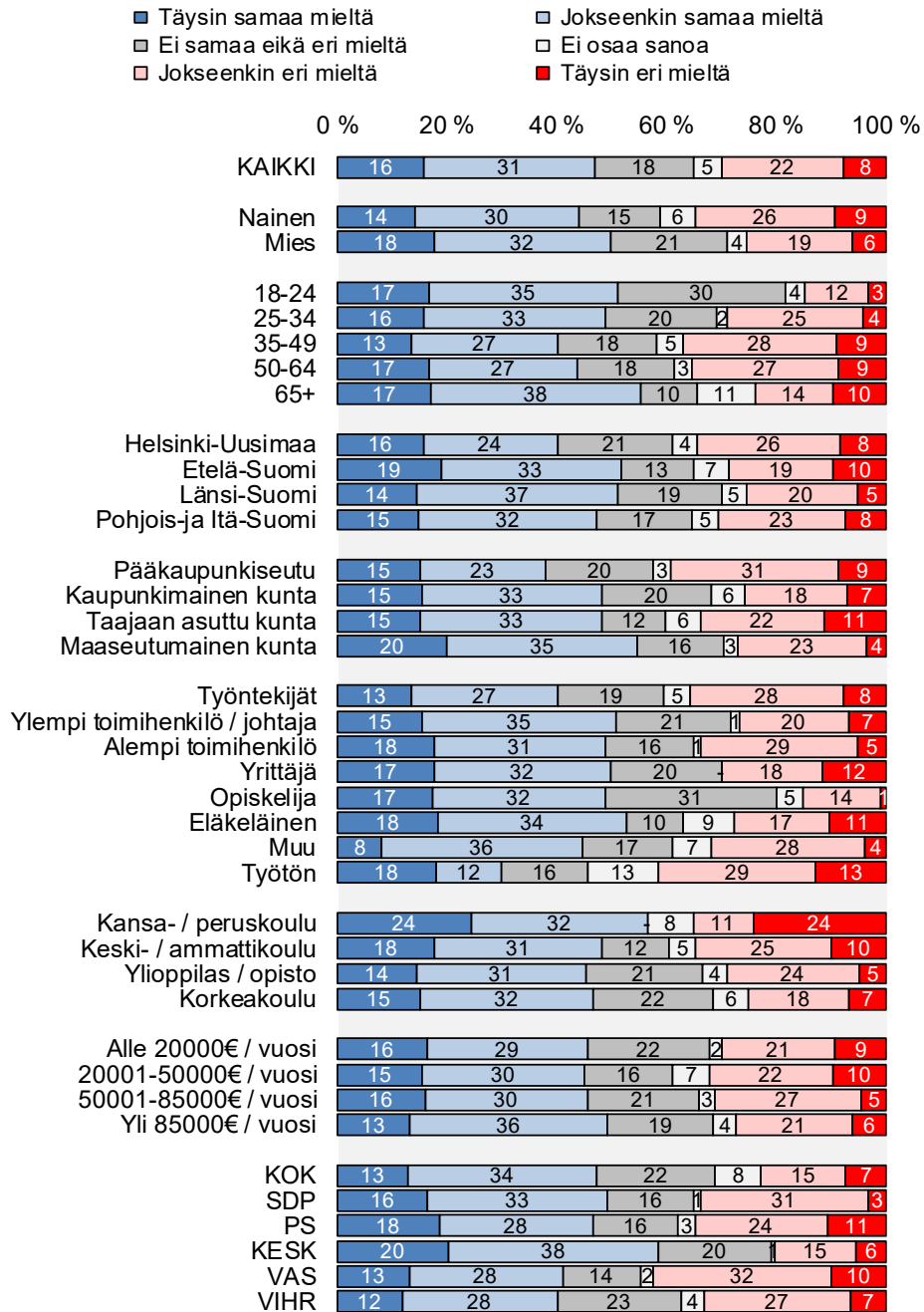

"Nuoremmat sukupolvet joutuvat liiaksi eläkkeiden
maksumiehiksi" (%), n=1005

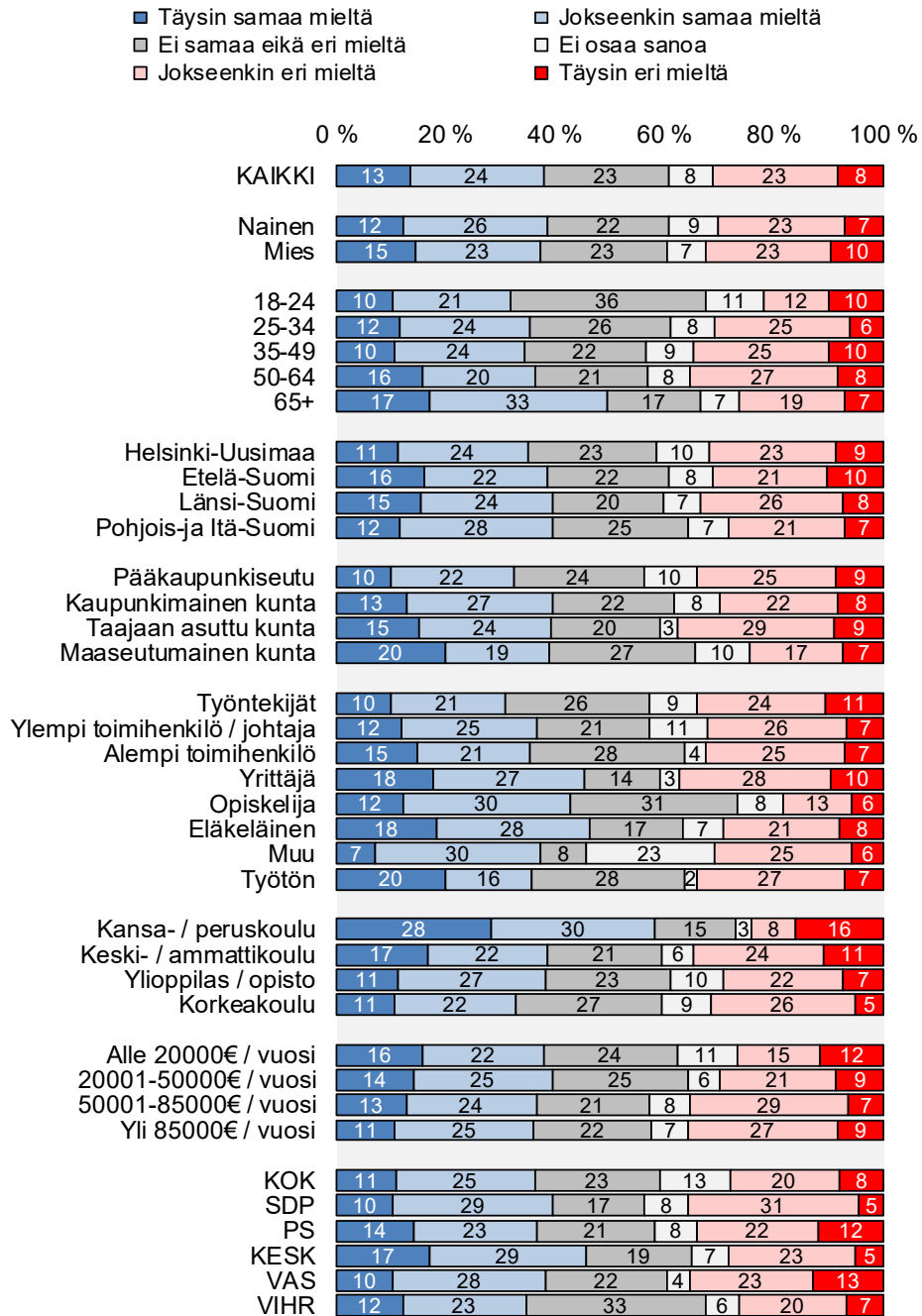
- Täysin samaa mieltä □ Jokseenkin samaa mieltä
 ■ Ei samaa eikä eri mieltä □ Ei osaa sanoa
 ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

"Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon, jos henkilö tulee työkyvyttömäksi" (%), n=1005

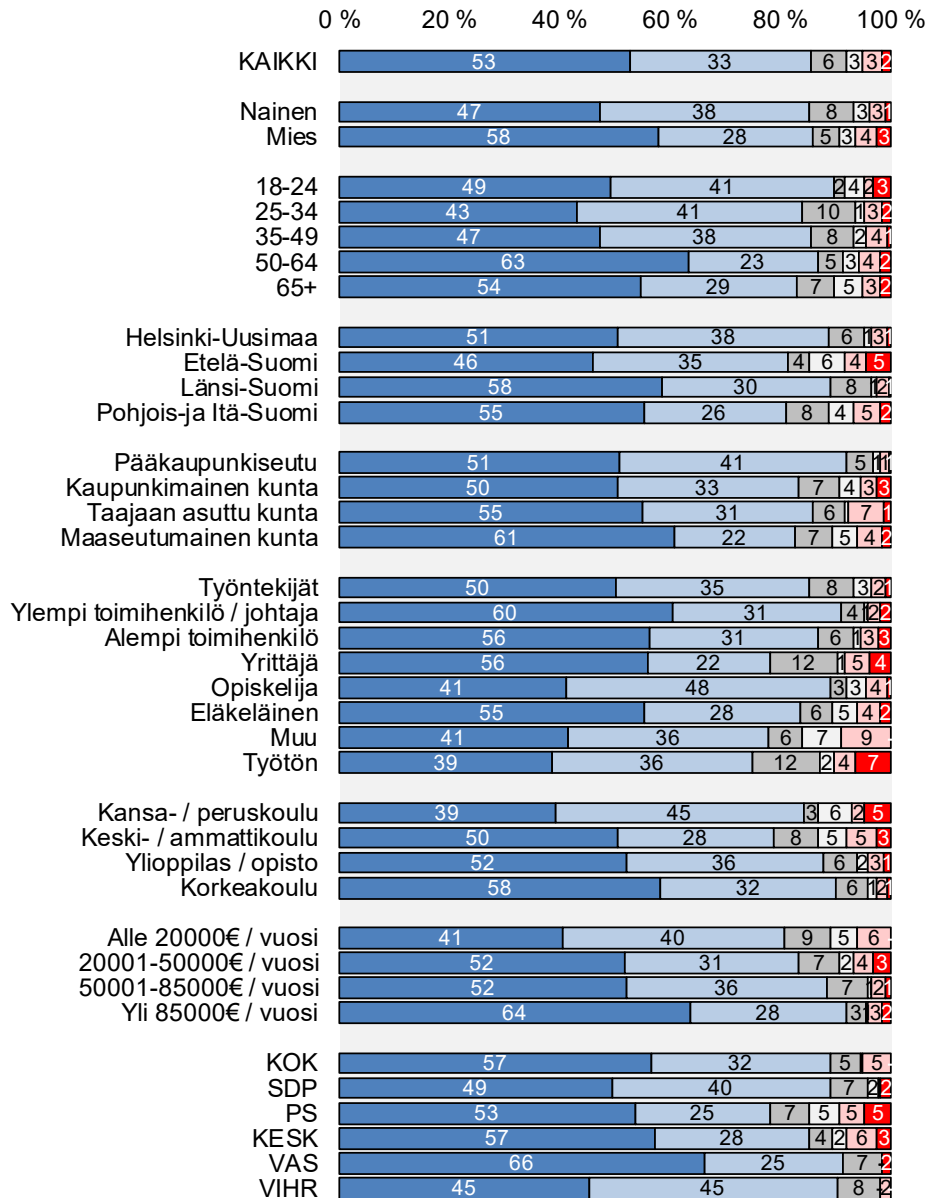

"Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon, jos perheen huoltaja kuolee" (%), n=1005

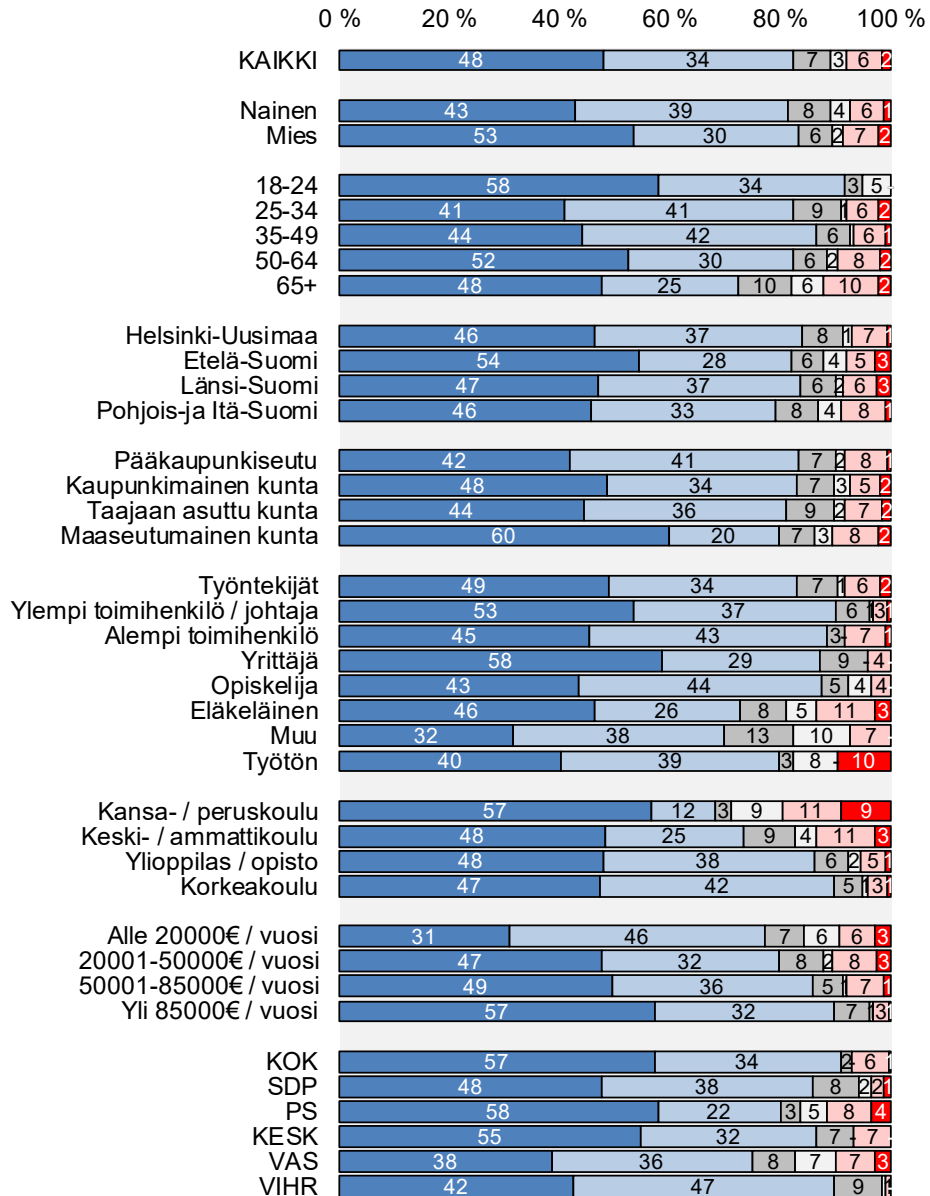
"Korkeampia tuloja saavat maksavat euromääräisesti
enemmän eläkemaksuja" (%), n=1005

- Täysin samaa mieltä
 □ Ei samaa eikä eri mieltä
 □ Jossain määrin eri mieltä
 □ Jossain määrin samaa mieltä
 □ Ei osaa sanoa
 ■ Täysin eri mieltä

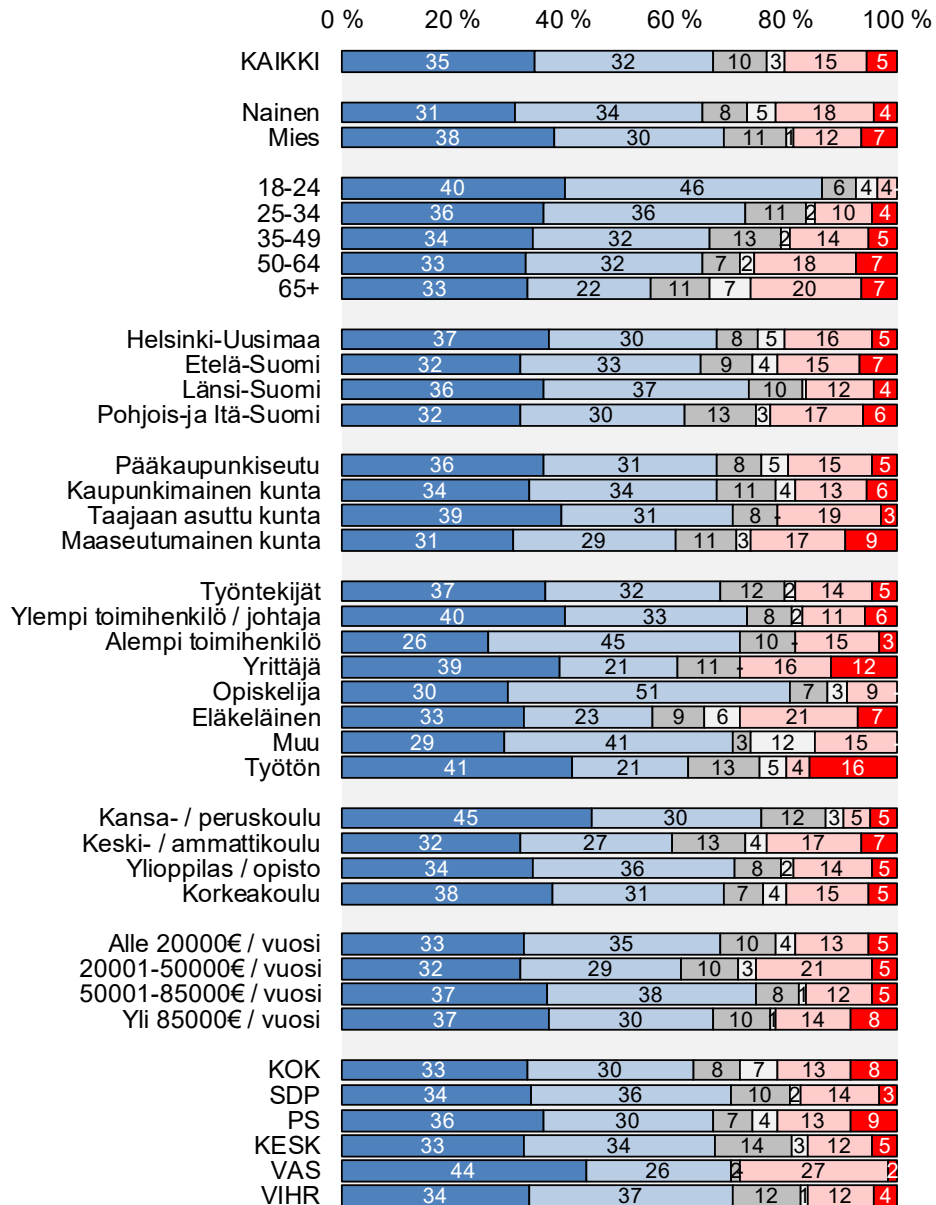
"Korkeampia eläkemaksuja maksaneet saavat korkeampia eläkkeitä" (%), n=1005

- Täysin samaa mieltä
 □ Ei samaa eikä eri mieltä
 □ Jossain määrin samaa mieltä
 □ Ei osaa sanoa
 □ Jossain määrin eri mieltä
 ■ Täysin eri mieltä

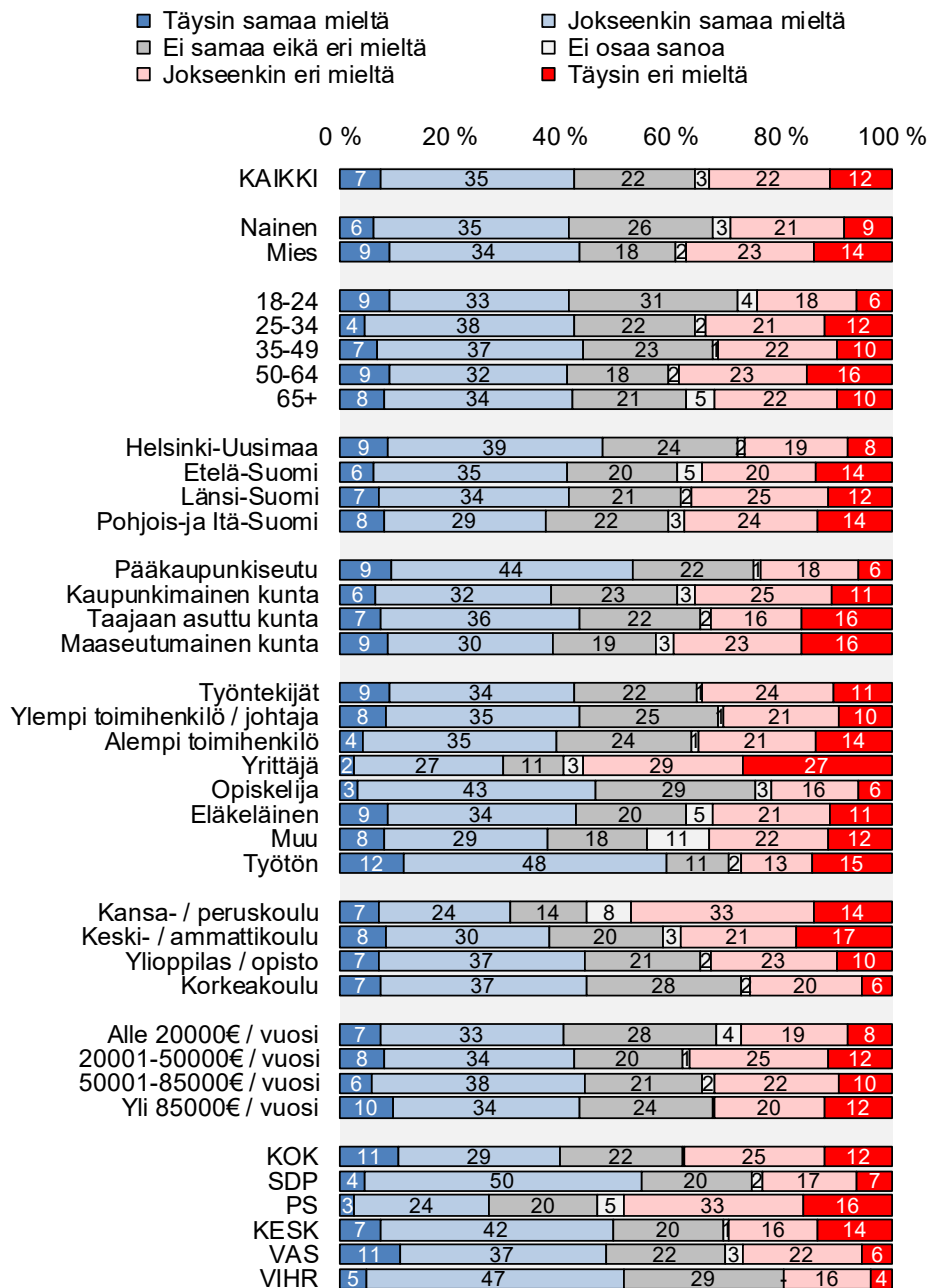

"Kaikki ovat automaattisesti saman järjestelmän ja samojen sääntöjen piirissä" (%), n=1005

- Täysin samaa mieltä
 □ Ei samaa eikä eri mieltä
 □ Jossain määrin samaa mieltä
 □ Ei osaa sanoa
 □ Jossain määrin eri mieltä
 ■ Täysin eri mieltä

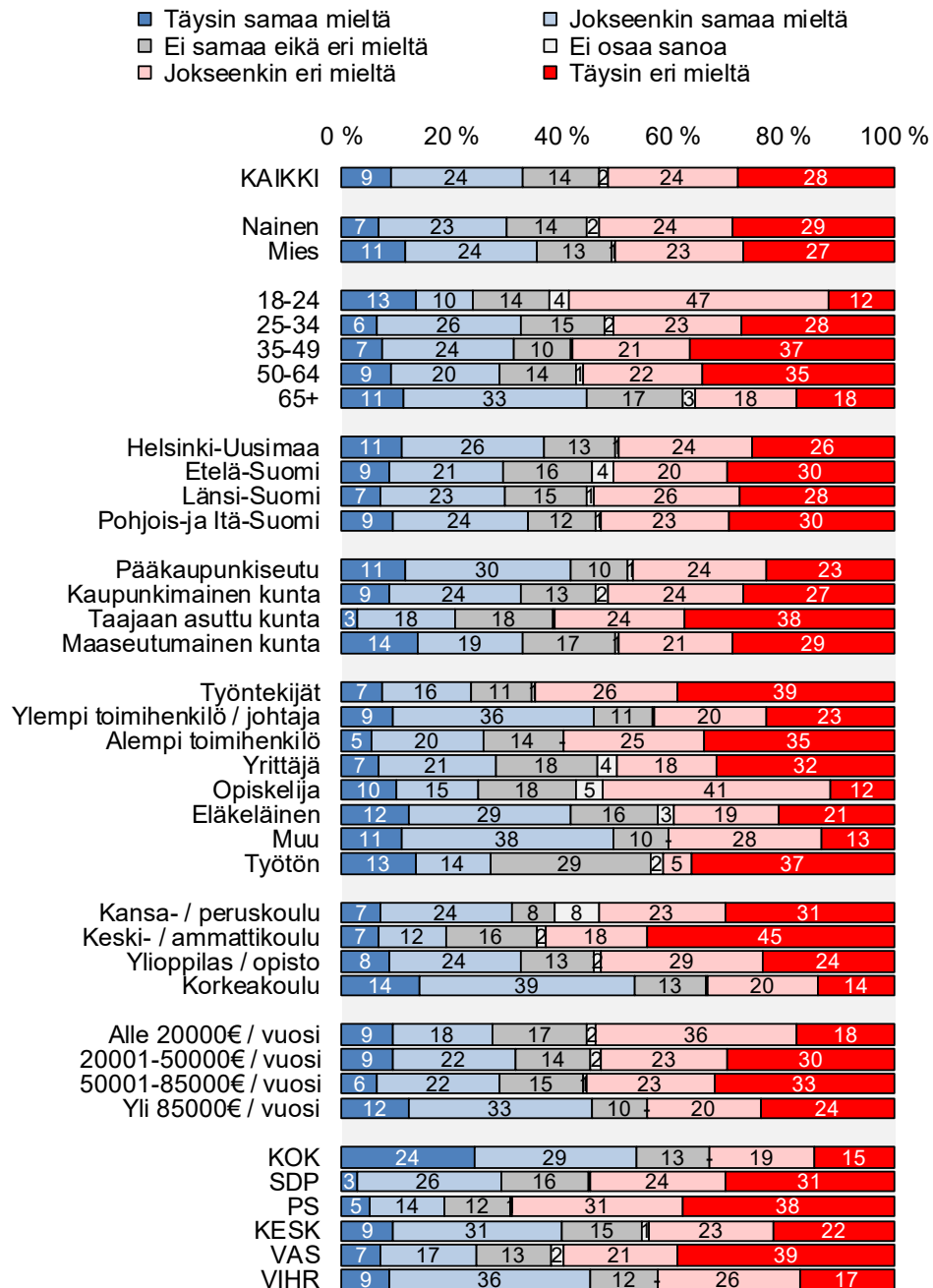

Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa:
nostetaan työkäisten ja työnantajien maksamia eläkemaksuja (%), n=1005

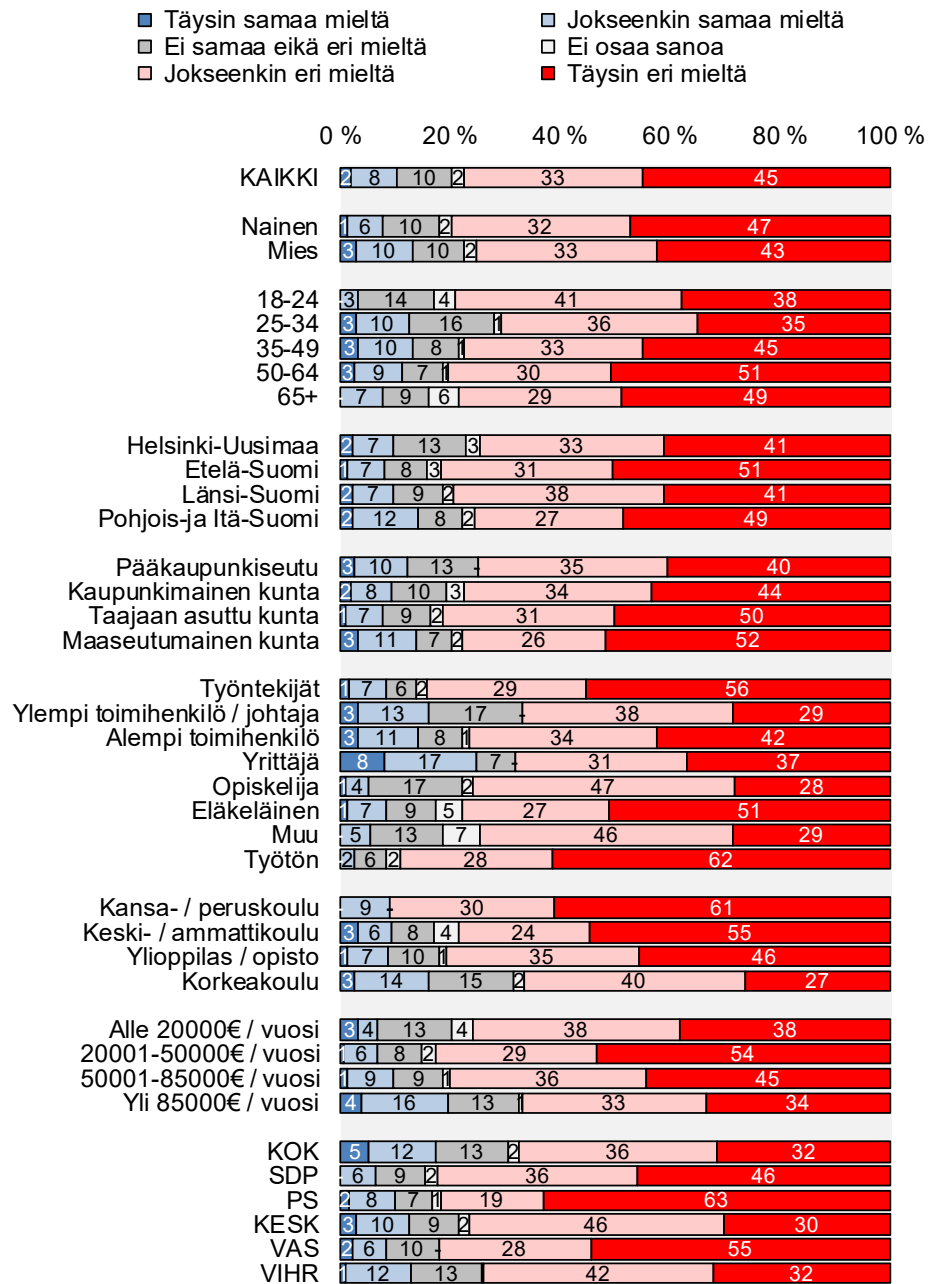

Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa:

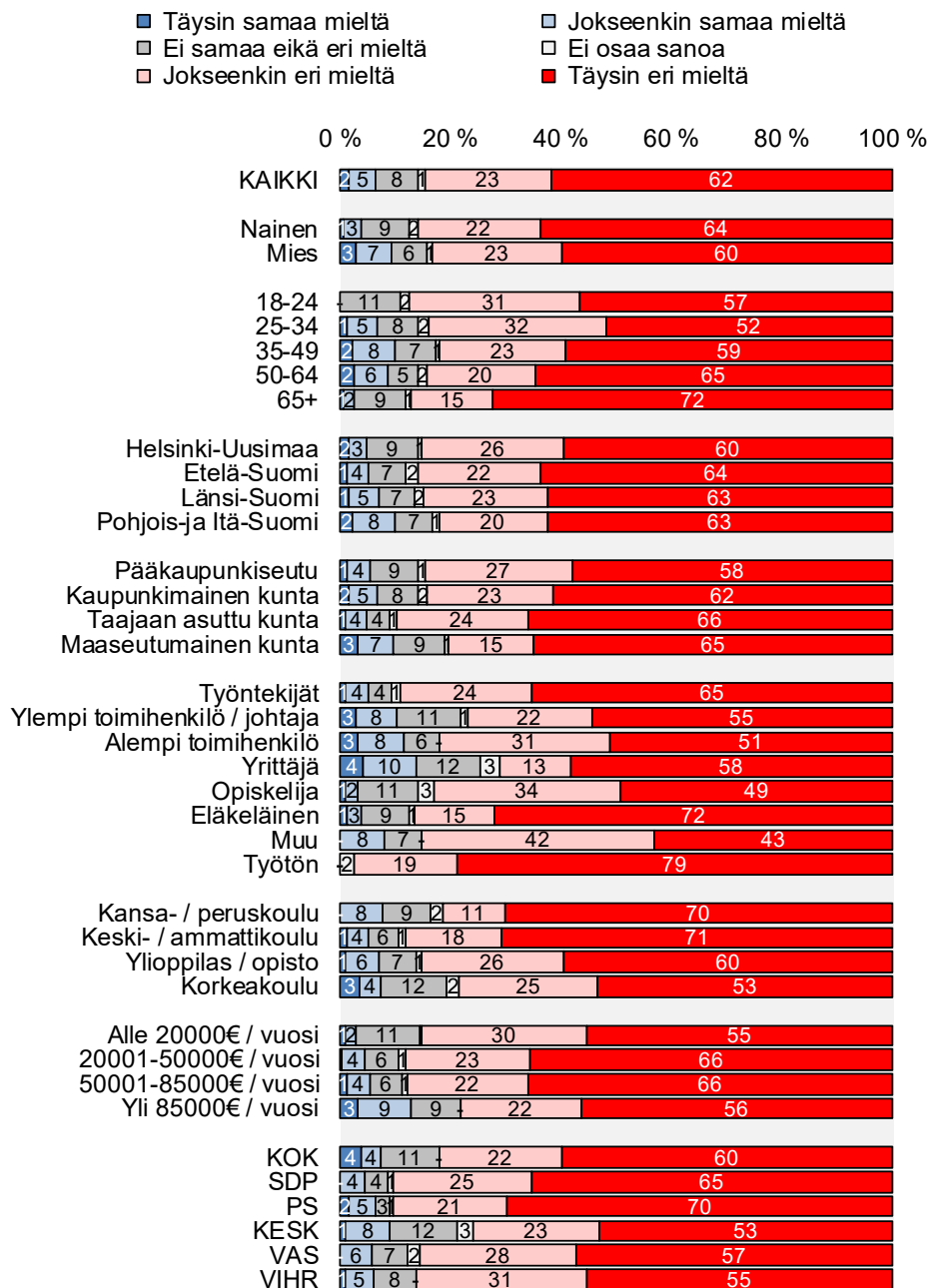
nostetaan eläkeikää (%), n=1005

Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa: *pienennetään tulevien eläkeläisten eläkkeitä (%)*, n=1005

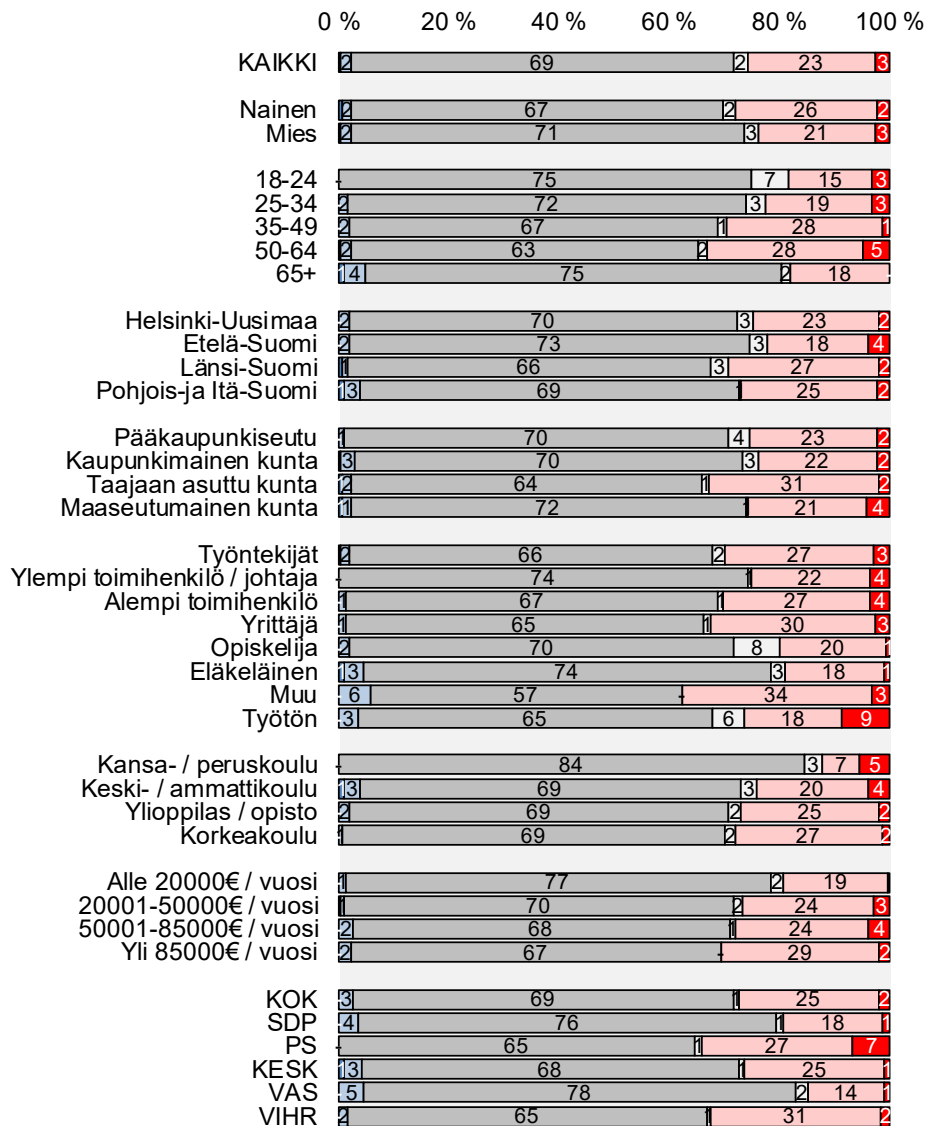

Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa: *pienennetään jo eläkkeellä olevien eläkkeitä (%)*, n=1005

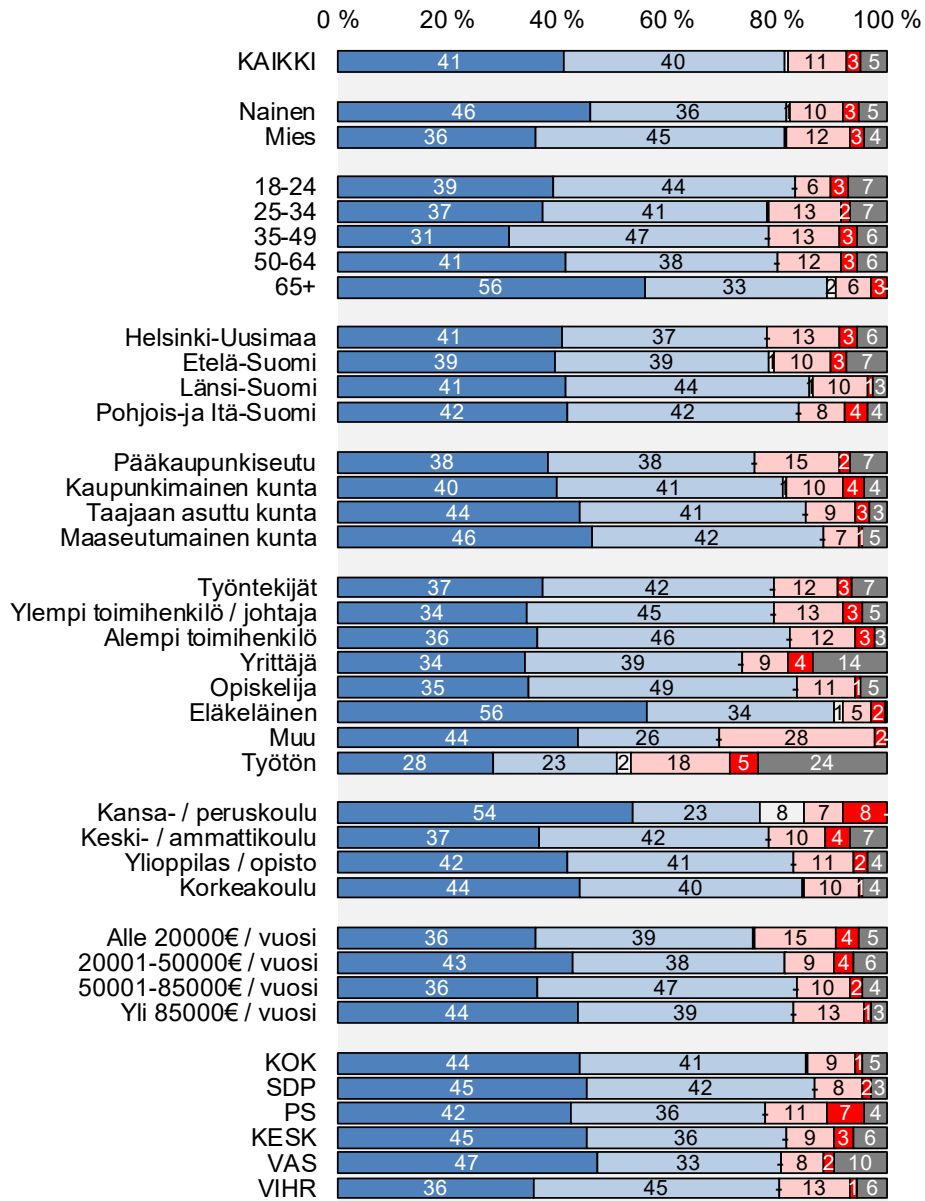
Koronaviruspandemian vuoksi yleiseen taloustilanteeseen
kohdistuneiden haasteiden vaikutus eläkejärjestelmään
kohdistettuun luottamukseen (%), n=1005

- Lisänneet paljon □ Lisänneet jonkin verran
□ Ei vaikutusta □ Ei osaa sanoa
□ Heikentäneet jonkin verran ■ Heikentäneet paljon

Missä määrin koronavirusepidemiassa huolestuttaa se, että toimeentulo heikkenee merkittävästi (%), n=1005

■ Ei lainkaan □ Vain vähän □ Ei osaa sanoa
 □ Melko huolestunut ■ Erittäin huolestunut ■ On jo heikentynyt

LOMAKE

Eläketurvalla tarkoitetaan kansaneläkkeitä, takuueläkkeitä sekä ansiosidonnaisia työeläkkeitä.

K1 Kuinka hyvin sanoisitte tuntevanne eläketurvaa?

LUETTELE 1-5

Hyvin
Melko hyvin
Ei hyvin eikä huonosti
Melko huonosti
Huonosti
Ei osaa sanoa

K2 Kuinka hyvin arvioitte tulevanne toimeen eläkeaikana?

LUETTELE 1-5

Hyvin
Melko hyvin
Ei hyvin eikä huonosti
Melko huonosti
Huonosti
Ei osaa sanoa

K3 Kuinka suureksi arvioitte lakisääteisten eläkkeiden merkityksen eläkeajan toimeentulossanne?

LUETTELE 1-5

Erittäin suuri
Melko suuri
Ei suuri eikä pieni
Melko pieni
Erittäin pieni
Ei osaa sanoa

K4 Suomessa jokainen tulonsaaja on automaattisesti sekä maksamassa eläkemaksuja että ansaitsemassa työeläkettä, tulojensa mukaan. Pidättekö seuraavia periaatteita kannatettavina? Kertokaa, kuinka samaa tai eri mieltä olette seuraavien kanssa.

Täysin samaa mieltä
Jossain määrin samaa mieltä
Ei samaa eikä eri mieltä
Jossain määrin eri mieltä
Täysin eri mieltä
Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN VÄITTÄMIÄ

- Kaikki ovat automaattisesti saman järjestelmän ja samojen sääntöjen piirissä.
- Korkeampia tuloja saavat maksavat euromääräisesti enemmän eläkemaksuja.
- Korkeampia eläkemaksuja maksaneet saavat korkeampia eläkkeitä.

K5 Jos eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa, miten ajattelette seuraavista toimenpiteistä? Kertokaa, kuinka samaa tai eri mieltä olette seuraavien kanssa.

Täysin samaa mieltä
 Jokseenkin samaa mieltä
 Ei samaa eikä eri mieltä
 Jokseenkin eri mieltä
 Täysin eri mieltä
 Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN VÄITTÄMIÄ

- Nostetaan työkäisten ja työnantajien maksamia eläkemaksuja.
- Nostetaan eläkeikää.
- Pienennetään tulevien eläkeläisten eläkkeitä.
- Pienennetään jo eläkkeellä olevien eläkkeitä.

K6 Mitä mieltä olette seuraavista väittämistä? Kertokaa erikseen, kuinka samaa tai eri mieltä olette kunkin kanssa.

Täysin samaa mieltä
 Jokseenkin samaa mieltä
 Ei samaa eikä eri mieltä
 Jokseenkin eri mieltä
 Täysin eri mieltä
 Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN VÄITTÄMIÄ

- Kaikille Suomessa asuville maksetaan vanhuuden tai työkyvyttömyyden perusteella vähintään vähimmäiseläke.
- Työeläkettä kertyy ansio- ja yrittäjätulojen perusteella.
- Jos ihmisten elinaika pitenee, vanhuuseläkkeen ikärajin nousee.
- Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon vanhuudessa.
- Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon, jos henkilö tulee työkyvyttömäksi.
- Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon, jos perheen huoltaja kuolee.
- Jo ansaittu eläke on turvattu.
- Eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa.
- Luotan suomalaiseen eläkejärjestelmään.
- Nuoremmat sukupolvet joutuvat liiaksi eläkkeiden maksumiehiksi.

K7 Tänä keväänä Suomessa on vallinnut poikkeusolot koronaviruspandemian vuoksi. Ovatko poikkeusoloista yleiseen taloustilanteeseen kohdistuvat haasteet muuttaneet luottamustanne eläkejärjestelmään?

LUETTELE 1-5

Heikentäneet luottamustanne paljon
 Heikentäneet luottamustanne jonkin verran
 Eivät ole vaikuttaneet luottamukseenne
 Lisänneet luottamustanne jonkin verran
 Lisännyt luottamustanne paljon
 Ei osaa sanoa

K8 Missä määrin Teitä huolestuttaa koronavirusepidemiassa se, että toimeentulonne heikkenee merkittävästi? Mikä seuraavista vastaa parhaiten omaa käsitystänne?

LUETTELE 1-5

Toimeentulonne on jo heikentynyt merkittävästi

Olette erittäin huolestunut

Olette melko huolestunut

Olette vain vähän huolestunut

Ette ole huolestunut lainkaan

Ei osaa sanoa